Endring i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

Endringer vedrørende gjennomfakturering
Oppsummering av høringsuttalelser og endelig forskriftstekst

48
2016

RAPPORT

Rapport nr 48-2016

Endring i forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Heidi Kvalvåg

Forfattere: Runa Haave Andersson, Ivar Munch Clausen og Amanda Villaruel

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 20
Forsidefoto: Nets Norway A/S
ISBN 978-82-410-1501-4
ISSN 1501-2832

Sammendrag: NVE oppsummerer og kommenterer høringsinnspill, og vedtar endringer i avregningsforskriften i forbindelse med innføring av gjennomfakturering.

Emneord: Alternativ modell, avtale, forbruker, forskrift, felles fakturering, gjennomfakturering, faktura, EDIEL, EHF, forfall, fordring, fullmakt, nettselskap, kraftleverandør, sikkerhetsstillelse, sluttbruker.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Mai 2016

Innhold

Forord **2**

1 Innledning **3**

1.1 Om den opprinnelige høringen 3
1.2 Om tilleggshøringen 4
1.3 Innholdet i dette oppsummeringsdokumentet 5

2 Generelle merknader **7**

2.1 Hjemmelsgrunnlag 7
2.2 Gjennomfakturering og andre endringer i sluttbrukermarkedet 8
2.3 Vurdering av modell for gjennomfakturering 11
2.4 Sikkerhetsstillelse 14
2.5 Standardavtale for alle nettselskap 19
2.6 Ansvarsforhold mellom nettselskap og kraftleverandør 21
2.7 Avregning av nettleie 23
2.8 Regulering av bedriftskunder 24
2.9 Ikrafttredelse 26

3 Merknader til de enkelte bestemmelser **28**

3.1 Innledning 28
3.2 Endring av § 1-3. Definisjoner 28
3.3 Ny § 1-4a. Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering 30
3.4 Endring av § 2-1. Kraftleveranse ved anleggsovertagelse og oppstart 34
3.5 Endring av § 2-6. Melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen 35
3.6 Endring av § 2-7. Opphør av kraftleveranse 36
3.7 Oppheving av § 2-11. Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte 38
3.8 Ny § 2-11. Meldinger ved gjennomfakturering 38
3.9 Endring av § 7-3. Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi 40
3.10 Ny § 7-4 a. Adgang til gjennomfakturering 47
3.11 Ny § 7-4 b. Avtale om gjennomfakturering 49
3.12 Endring av § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt 66

4 Endelig forskriftstekst **70**

Forord

Forslag til endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) vedrørende gjennomfakturering ble sendt på høring 27. januar 2015. Høringsfristen var 27. april 2015.

Den 23. oktober 2015 sendte Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) forslag til endring i avregningsforskriften vedrørende alternativ modell for gjennomfakturering på tilleggshøring. Høringsfristen var 5. desember 2015.

NVE har mottatt 41 høringsuttalelser til den opprinnelige høringen, og 23 høringsuttalelser til tilleggshøringen.

NVE har gjennomgått og vurdert de innkomne høringsuttalelsene. For å synliggjøre hvilke endringer som gjøres på bakgrunn av høringsrunden, har NVE i dette dokumentet oppsummert og kommentert de innkomne uttalelsene.

Endringene i avregningsforskriften vil tre i kraft 1. september 2016.

Oslo, 3. mai 2016

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
avdelingsdirektør

1 Innledning

1.1 Om den opprinnelige høringen

Forslag til endring i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (avregningsforskriften) vedrørende gjennomfakturering ble sendt på høring 27. januar 2015. Høringsfristen var 27. april 2015.

Høringsdokumentet er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no og offentliggjort i NVE dokument 1-2015.

Det er innkommet 41 høringsuttalelser.

Følgende høringsinstanser har ingen merknader:

- Nærings- og fiskeridepartementet

Følgende høringsinstanser har hatt merknader:

- Advokatfirmaet Nordia DA
- Agder Energi Nett AS
- AS Eidefoss
- Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet
- BKK Nett AS
- CGI Norge AS
- Eidsiva Marked AS
- Eidsiva Nett AS
- Energi Norge
- Fjordkraft AS
- Forbrukerombudet
- Fortum Markets AS
- Fredrikstad Energi AS
- Gudbrandsdal Energi AS
- Hafslund Nett AS
- Hafslund Strøm AS
- Hallingkraft AS
- Justis- og beredskapsdepartementet

- KS Bedrift og DEFO
- LOS AS
- Lyse Elnett AS
- Lyse Energisalg AS
- Mørenett AS
- Nordkraft Nett AS
- Nord-Østerdal Kraftlag SA
- NorgesEnergi AS
- RingeriksKraft AS
- SFE Nett AS
- Skagerak Nett AS
- Statnett SF
- Sunnfjord Energi AS
- Svein Roar Brunborg
- Troms Kraft Nett AS
- TrønderEnergi Marked AS
- TrønderEnergi Nett AS
- Tussa-24 AS og Tafjord Marked AS
- Ustekveikja Energi AS
- Varanger Kraft AS
- Vest-Telemark Kraftlag AS
- Vokks Nett AS

Alle høringsuttalelsene er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no.

1.2 Om tilleggshøringen

Den 23. oktober 2015 sendte NVE forslag til endring i avregningsforskriften vedrørende alternativ modell for gjennomfakturering på tilleggshøring. Høringsfristen var 5. desember 2015.

Høringsdokumentet er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no og offentliggjort i NVE dokument 1-2015.

Det er innkommet 23 høringsuttalelser.

Følgende høringsinstanser har ingen merknader:

- Justis- og beredskapsdepartementet

Følgende høringsinstanser har hatt merknader:

- Agder Energi Nett AS
- BKK Nett AS
- EB Strøm AS
- eCollect AS
- Eidsiva Marked AS
- Energi Norge
- Fjordkraft AS
- Forbrukerombudet
- Fortum Markets AS
- Fredrikstad Energi AS
- Hafslund Nett AS
- Hafslund Strøm AS
- Hallingkraft AS
- Jæren Everk KF
- KS Bedrift og DEFO
- Lindorff AS
- Lyse Elnett AS
- NorgesEnergi AS
- Skagerak Nett AS
- Troms Kraft Nett AS
- TrønderEnergi Marked AS
- TrønderEnergi Nett AS

Alle høringsuttalelsene er lagt ut på NVEs nettsted www.nve.no.

1.3 Innholdet i dette oppsummeringsdokumentet

Dette dokumentet oppsummerer de innkomne høringsuttalelsene og NVEs kommentarer.

Flere høringsinstanser har kommet med generelle merknader til forslaget som ble sendt på høring. Disse er behandlet i punkt 2.

En rekke høringsinstanser har kommet med merknader til de enkelte bestemmelser. Disse er behandlet i punkt. 3.

Hafslund Strøm, NorgesEnergi og Hallingkraft sendte inn like høringssvar. Når deres høringssvar omtales vil NVE for enkelhets skyld kun vise til Hafslund Strøm.

I den grad det ikke uttrykkelig fremgår av dette dokumentet at NVEs forutsetninger eller tolkninger er endret, vil NVE legge det som er sagt i dokument 1-2015 og 13-2015 til grunn ved tolkningen og anvendelsen av forskriften etter endringen selv om det ikke er gjentatt her.

Den endelige forskriftsteksten finnes i punkt 4.

De viktigste punktene sammenholdt med forslagene som ble sendt på høring er:

- NVE har besluttet å innføre den alternative modellen for gjennomfakturering. Dette omtales i punkt 2.3.
- NVE har besluttet at nettselskapet kan kreve at kraftleverandørene skal stille sikkerhet. Dersom nettselskapet krever sikkerhetsstillelse, må alle kraftleverandører stille sikkerhet. Sikkerhetsstillelse omtales i punkt 2.4 og 3.11.

2 Generelle merknader

2.1 Hjemmelsgrunnlag

2.1.1 Høringsinstansenes innspill

2.1.1.1 Opprinnelig høring

Om energilovens kompetansedelegeringsbestemmelser kan hjemle en så vidtgående forskriftsregulering som den som foreslåes her er et kjernespørsmål for *Advokatfirmaet Nordia*. De mener at denne vurderingen ikke er gjort i høringsdokumentet. Da dette forslaget kan få konsekvenser for de plikter nettselskapet har i henhold til andre myndigheters lovreguleringer (inndriving av avgifter) må det stilles krav til at forskriftskompetansen må være særdeles klar. Advokatfirmaet Nordia kan ikke se at dette er tilfelle her.

Videre mener Advokatfirmaet Nordia at målet om én faktura til sluttbrukere ikke er i tråd med energiloven, der det skilles klart mellom nettvirksomhet og salg av kraft. De mener det ville vært mer hensiktsmessig å tilby to fakturaer.

Tussa-24 og Tafjord Marked stiller spørsmål om modellen for gjennomfakturering er godt nok juridisk avklart. *Vest-Telemark Kraftlag* mener at dette er en så vesentlig endring i organisering og virkemåte av kraftmarkedet at det bør vurderes om det ligger utenfor NVE sin fullmakt etter energiloven. Vest-Telemark Kraftlag mener også at utredningsinstruksens krav til dokumentasjon av samfunnsøkonomisk kost/nytte ikke er gjort grundig nok.

Skagerak Nett mener forslaget om at forbrukers betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettfordringen, neppe er omfattet av den forskriftskompetanse NVE er gitt for utfylling og gjennomføring av energiloven. Det kreves derfor en klar delegasjon for å gripe inn i lover som forvaltes av ander departementer.

*Svein Roar Brunborg*s vurdering av forslagene er at de endrer energilovens forutsetninger for etableringen av kraftmarkedet og ikke bør gjennomføres uten at endringene tas opp med Stortinget. Det bør også foretas en vurdering av forslagets økonomiske konsekvenser i samsvar med utredningsinstruksen.

2.1.1.2 Tilleggshøring

Skagerak Nett uttrykker på nytt skepsis til hvorvidt NVE har tilstrekkelig forskriftskompetanse til å forskriftsfeste at forbrukerens betaling til kraftleverandøren skal ha befriende virkning overfor nettfordringen.

2.1.2 NVEs kommentar

NVE er av den oppfatning at vi har forskriftskompetanse til å foreta endringer i avregningsforskriften for å kunne innføre gjennomfakturering, jf. energilovforskriften § 9-1 første ledd bokstav g) og i).

NVE er enig i at vi i utgangspunktet ikke kan vedta regler som vil kunne komme i konflikt med annet regelverk, i dette tilfellet finanslovgivningen. Derfor har NVE vært i dialog med

Finanstilsynet siden første høringsrunde våren 2015, for å kunne komme frem til et forslag om løsning. På bakgrunn av dette har Finansdepartementet sendt blant annet forslag til finansforetaksforskrift på høring. I denne høringen er det foreslått at kraftleverandører som gjennomfakturerer unntas krav om konsesjon etter finansforetaksloven. NVE viser til punkt 3.11.3 om kraftleverandørens betalingsansvar for videre omtale.

2.2 Gjennomfakturering og andre endringer i sluttbrukermarkedet

2.2.1 Høringsinstansenes innspill

2.2.1.1 Opprinnelig høring

Flere høringsinstanser er positive til innføring av gjennomfakturering, men mange påpeker at det er flere store endringer på gang i sluttbrukermarkedet for strøm, og at én regning / fremtidig ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet er rett rundt hjørnet.

Forbrukerombudet mener forslaget vedrørende gjennomfakturering bidrar til at forbrukeren som ønsker felles fakturering vil få flere kraftleverandører å velge i, og at kraftleverandørene får likere konkurransevilkår. De er positive til regulering som gjør det enklere for forbrukere, men peker på at enkelte utfordringer knyttet til forbrukerens trygghet bør vies ekstra oppmerksomhet.

Hafslund Nett og *Hafslund Strøm* støtter forslaget om gjennomfakturering, men påpeker at tiltak som krever systemutvikling, testing og etablering av løsninger må samordnes for å unngå økt ressursbruk, særlig med tanke på NBS, Elhub og AMS. Da gjennomfakturering er en mellomløsning frem mot innføring av ny markedsmodell er det viktig at det ikke etableres løsninger med usikkert bruksomfang, kort brukstid og liten gjenbruksverdi. *Ringeriks-Kraft* påpeker at forslaget om gjennomfakturering fremstår omfattende, komplisert og uklart. De mener at innføring av gjennomfakturering parallelt med tilpasning til Elhub, NBS og AMS vil kunne presse ressursene i bransjen for langt. Ringeriks-Kraft er med bakgrunn i dette kritisk til at det innføres en ordning med gjennomfakturering før Elhub er operativ i markedet. *Sunnfjord Energi* påpeker også at det i dag pågår mye arbeid i forbindelse med andre forskriftendringer, som for eksempel NBS og Elhub, og fremhever at aktørene ikke bare er avhengig av egen kapasitet, med også av at systemleverandørene kan levere.

TrønderEnergi Nett ser behovet for regulering på dette området slik at man kan tilfredsstille et stort ønske fra både sluttbruker og kraftleverandør, og samtidig ivareta krav til nettselskapenes nøytralitet. *LOS* viser til sin erfaring fra gjennomfakturering i bedriftsmarkedet, og konkluderer med at gjennomfakturering øker kundetilfredsheten og bidrar til høyere konkurranse i markedet.

KS Bedrift og DEFO ser med bekymring på kostnadene som må betales til systemleverandørene. *Nord-Østerdal Kraftlag SA (NØK Kraftlag)* er positive til at det legges til rette for like konkurransevilkår, men stiller spørsmål ved om kostnadene ved å innføre gjennomfakturering er veiet opp mot verdien av forlaget.

Eidefoss mener forslaget introduserer en rekke usikkerhetsfaktorer for aktørene i kraftmarkedet, ikke minst også for kundene. De lurer på hvorfor det haster med å innføre

gjennomfakturering nå, bare et par år før de likevel skal i gang med en omlegging og tilrettelegging for Elhub som er så stor at knapt noen ser alle konsekvensene av det hele. *Vokks Nett* kommenterer at med så mange ulike endringer som står i kø, og som er ute på høring til ulike tider, så er det umulig å danne seg et reelt bilde av hva som kommer til å bli det endelige resultatet. *Vest-Telemark Kraftlag* mener gjennomfakturering er et unødvendig tiltak å sette i gang i perioden frem til Elhub er på plass og ny markedsmodell eventuelt innføres. *Fredrikstad Energi* er også av den oppfatning at dette forslaget ikke bør gjennomføres, på bakgrunn av andre, betydelige endringer som nå gjennomføres for nettselskaper og kraftleverandører. Gjennomfakturering vil være en midlertidig løsning, og det bør heller brukes ressurser i bransjen og hos myndighetene på innføring av ny markedsmodell så fort som mulig.

Statnett poengterer at forskriftsteksten slik den foreligger i høringsforslaget ikke samstemmer med begrepsbruk i forskriftsteksten som dekker Elhub. Forskriftsteksten bør endres til å dekke både perioden før og etter Elhub. *Vokks Nett* mener at formålet ved Elhub er at nettselskapene ikke lenger skal behøve å forholde seg til kraftleverandører, og at gjennomfakturering vil medføre at gammel kommunikasjonsstruktur må videreføres etter Elhub.

Ustekveikja Energi er svært positive til gjennomfakturering, og ser på dette som en midlertidig ordning for å sikre nøytralitet og likeverdig konkurranse i en periode frem til Elhub er i full drift. De mener at gjennomfakturering må opphøre når felles avregning av nett og kraft ligger klart i Elhub. *Energi Norge* understreker det må utvikles et robust regelverk for hvordan gjennomfakturering skal håndteres, og at det er viktig at hovedprosessene for utvikling mot énfaktura-løsningen ikke forsinkes av gjennomfakturering. Statnett påpeker at den foreslåtte ordningen sannsynligvis vil erstattes av en én regningsløsning om noen år, slik at eventuelle endringer vil ha begrenset levetid. Endringer bør derfor begrenses der det er mulig.

Skagerak Nett støtter ikke fremlagt forslag til gjennomfakturering. Likevel understreker de at de er tilhenger av tanken om én regning og kraftleverandøren som primært kontaktpunkt for sluttbrukeren. De mener at gjennomfakturering slik det er foreslått ikke er et tydelig skritt i retning av kundesentrisk leverandørmodell. KS Bedrift og DEFO mener at gjennomfakturering er unødvendig, siden én regning kommer på et senere tidspunkt. Dersom gjennomfakturering innføres må erfaringene fra denne løsningen vurderes nøye før man går videre med arbeidet med ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet.

KS Bedrift og DEFO, Eidefoss og Ringeriks-Kraft poengterer at det ikke er gitt at det er viktig for forbruker å få alt på en faktura, da det er en økende andel sluttbrukere som har elektronisk fakturering.

Vokks Nett mener at gjennomfakturering slik det er foreslått fratar nettselskapene styringsretten til egen kontantstrøm, og er et regulatorisk inngrip overfor nettselskapene som mangler sidestykke i noen annen næring. Vokks Nett påpeker at samfakturering er den eneste måten nett, kraft og avgifter kan avregnes på bare én faktura. Ved gjennomfakturering vil det i realiteten alltid være to fakturaer, og de kan ikke se at nettselskapene vil spare kostnader på gjennomfakturering. Vokks Nett mener videre at argumentasjonen NVE benytter for å omtale samfakturering er ubalansert. De kan ikke forstå hvordan nettselskapet kan spre informasjon mellom konkurrerende aktører uten at dette ville medføre straffeansvar. Siden kraftleverandørene pålegges offentlighet

vedrørende alle priser og avtalevilkår i forskrift om rapporteringsplikt for kraftleveringsavtaler, mener *Advokatfirmaet Nordia* at argumentet om at kraftleverandøren må gi nettselskapet sensitiv informasjon om sin forretningsvirksomhet neppe kan ha særlig betydning.

2.2.1.2 Tilleggshøring

Lindorff støtter NVEs begrunnelse for å ha en samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Hafslund Strøm mener løsninger for gjennomfakturering må samordnes med andre pågående, planlagte og antatte endringer for å unngå økt ressursbruk, økte kostnader og risiko for forsinkelser.

Hafslund Nett er positive til at det alternative forslaget ikke vil berøre de beskrevne Elhub-prosesser og at løsningen derfor kan leve videre etter innføringen av Elhub.

Forbrukerombudet understreker at det er svært viktig at hensynet til trygghet for forbrukerne ivaretas ved en eventuell overgang til gjennomfakturering. De sikter her både til at endringen ikke skal skape uklarhet og forvirring hos forbrukerne, samt at forbruker skal være sikret god og betryggende behandling hos sin kraftleverandør.

2.2.2 NVEs kommentar

Sluttbrukermarkedet for strøm står overfor omfattende endringer de nærmeste årene, med innføring av NBS i oktober 2016, lansering av Elhub i februar 2017 og utrulling av AMS-målere frem mot 2019. Det er derfor få tilgjengelige ressurser igjen hos nettselskap og kraftleverandører, samt hos systemleverandørene, til å gjennomføre ytterligere endringer.

NVE mener at tilgang til felles fakturering på like og ikke-diskriminerende vilkår er nødvendig for at alle kraftleverandører i størst mulig grad skal ha tilgang til konkurranse på like vilkår, noe som er avgjørende for et effektivt kraftmarked. NVEs vurdering er at dagens løsning for felles fakturering i stor grad favoriserer nettselskapenes integrerte kraftleverandør, noe som kan fungere som en barriere mot bytte av kraftleverandør. NVE anser gjennomfakturering som en form for felles fakturering som legger til rette for bedre konkurranse mellom kraftleverandører.

NVE mener videre at det er viktig at gjennomfakturering innføres, på tross av at innføringen kommer samtidig med andre store endringer. Gjennomfakturering er et viktig første steg på veien mot en ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet for strøm, som er under utredning av NVE. Kraftleverandøren vil da bli sluttbrukers primærkontakt og ha ansvar for det meste av kundedialog, herunder felles fakturering. Den nye markedsmodellen vil på sikt vil bli det eneste faktureringsregimet i sluttbrukermarkedet. Før den nye markedsmodellen kan innføres må Elhub være klargjort for nødvendig informasjonsutveksling knyttet til fakturaunderlag. NVE vil ta med seg nyttige erfaringer fra innføring av gjennomfakturering inn i det videre arbeidet med den fremtidige markedsmodellen.

Innføring av gjennomfakturering vil blant annet gjøre det mulig for nettselskapene å tilby felles fakturering uten å dele datasystem med en eller flere kraftleverandører. Dette legger

til rette for gjennomføring av splitt av kundedatabaser i vertikalt integrerte selskap innen fristen 1. januar 2019.

Valg av den alternative modellen for gjennomfakturering bidrar til å redusere omfanget av systemtilpasninger som er nødvendig for å starte opp med gjennomfakturering, og krever ingen tilpasninger i Elhub. Se mer om den alternative modellen i punkt 2.3.

Gjennomfakturering er kun én av mange reguleringer nettselskapet som monopolselskap må forholde seg til, og er i så måte ikke uforholdsmessig inngripende. Ved samfakturering må informasjon om kraftleverandørenes kunder, priser og omsatt volum deles med nettselskapet. I dag er det i mange nettselskap én og samme medarbeider som utfører tjenester for både nettselskapet og den integrerte kraftleverandøren. Informasjonen er nødvendig for at nett og kraft skal kunne avregnes sammen på én faktura. Informasjonen er mer omfattende enn informasjonen som rapporteres inn til Forbrukerrådets strømpris.no.

2.3 Vurdering av modell for gjennomfakturering

2.3.1 Høringsinstansenes innspill

2.3.1.1 Opprinnelig høring

Mange høringsinstanser påpeker at bransjen står fremfor en periode med store endringer, og at det er viktig at det ikke innføres en modell for gjennomfakturering som krever unødvendig mye ressurser.

KS Bedrift og DEFO peker på at forslaget introduserer en rekke usikkerhetsfaktorer for aktørene i kraftmarkedet, og viser til at flertallet i deres felles kraftomsetningsutvalg mener forslaget til gjennomfakturering, slik det foreligger i den opprinnelige høringen ikke bør innføres.

Lyse Elnett AS er i utgangspunktet positive til de foreslåtte endringene. De påpeker imidlertid utfordringer med den foreslåtte tidsplanen og er bekymret for om den totale arbeidsbyrden for systemutviklerne er for stor i årene som kommer. *SFE Nett* konstaterer at det er mange større endringer på vei, som påvirker aktørenes arbeidsprosesser og kundesystem. Endringer knyttet til gjennomfakturering bør derfor ikke være mer omfattende enn nødvendig. *Troms Kraft Nett* påpeker også at den foreslåtte løsningen vil medføre merarbeid for nettselskapene.

Energi Norge mener at gjennomfakturering skal være frivillig for kraftleverandør, men at dersom de ønsker gjennomfakturering for privatkundemarkedet i et nettområde, bør det gjelde alle privatkundene i det området.

Hafslund Strøm mener at modellen for gjennomfakturering som er foreslått vil medføre behov for endringer i flere trinn, som vil ha kort levertid og liten eller ingen gjenbruksverdi. Hafslund Strøm foretrekker en «semi-obligatorisk modell» som beskrevet i sitt høringssvar. *Hafslund Nett* anbefaler to tilsvarende modeller, og kommenterer at modellen NVE har foreslått i høringen medfører systemutvikling både før og etter innføring av Elhub, som så vil fases ut når den fremtidige markedsmodellen innføres på et senere tidspunkt.

BKK Nett mener det er viktig at nødvendige systemutviklingskostnader begrenses til det som er tilstrekkelig for å implementere ordningen, og at behovet for manuelle prosesser minimeres. BKK Nett mener det er viktig at løsningen utformes slik at den enkelt kan

tilpasses Elhub. De oppfordrer NVE til å undersøke om en mulig løsning kan være at de kraftleverandører som ønsker å gjennomfakturere må gjøre det for alle sine kunder. En slik løsning mener de vil fungere uten meldingsutveksling for start og opphør av gjennomfakturering.

TrønderEnergi Nett stiller seg uforstående til forslaget om at gjennomfakturering skal være frivillig for sluttbruker. Den fremtidige markedsmodellen vil ikke være basert på frivillighet. Den foreslåtte tilnærmingen vil være med på å skape uklarheter og uklare grenser med hensyn til forberedelsen til de fremtidige løsningene, samt bidra til økte kostnader. *Mørenett* ønsker også gjennomfakturering som en obligatorisk ordning. Likevel påpeker de at man med gjennomfakturering må forvente at kraftleverandørene strammer inn på kredittvurdering av den enkelte kunde, og blir raskere til å avslutte kraftleveransen. Konsekvensen av dette blir flere kunder på leveringsplikt. Nettselskapene må som følge av dette opprettholde bemanning, system og kompetanse på faktura og innkreving på lik linje med kraftleverandørene. Mørenett forslår at NVE gjør endringer i leveringspliktordningen, slik at disse blir kraftleverandørens ansvar.

Advokatfirmaet Nordia bemerker også at dersom kraftleverandøren plikter å tilby gjennomfakturering til alle kraftkunder de inngår avtale med, vil færre kunder enn i dag bli akseptert som kunder som kraftleverandøren ønsker å inngå avtale med. Disse kundene vil dermed miste sin mulighet til å velge kraftleverandør. Dersom kraftleverandøren selv kan velge hvilke kunder som skal få gjennomfakturering, vil dette sannsynligvis kun bli tilbudt til de kunder hvor betalingsmisligholdsrisikoen er svært liten. Under alle omstendigheter vil nettselskapet måtte opprettholde kundebehandlerfunksjonen tilnærmet på dagens nivå.

Agder Energi Nett mener det er viktig at ordningen er frivillig, slik at kraftleverandøren selv kan velge om han vil tilby gjennomfakturering. Kraftleverandøren bør også kunne velge hvem han ønsker å tilby gjennomfakturering til. *LOS* støtter også en løsning som er frivillig for kraftleverandørene, og der kraftleverandørene står fritt til å velge hvilke kunder de ønsker å tilby gjennomfakturering til.

Fjordkraft er opptatt av å etablere en balansert gjennomfaktureringsmodell som tar hensyn til både kunde, nettselskap og kraftleverandør.

2.3.1.2 Tilleggshøring

15 høringsinstanser er positive til det alternative forslaget i sitt høringssvar.[1] *Energi Norge* støtter hovedtrekkene i forslaget til alternativ modell, da dette forslaget imøtekommer vesentlige hensyn som bransjen tilla stor vekt i den opprinnelige høringsrunden: enkelhet, kostnadseffektivitet og frivillighet (for markedsaktøren). *Hafslund Nett* støtter det alternative forslaget, da det vil ta vekk mye av endringsbehovet med hensyn til meldingsutveksling, systemfunksjonalitet og behandlingsregler sammenlignet med det opprinnelige forslaget. *BKK Nett* mener det nye forslaget gjør at gjennomfakturering enklere kan innføres, og at å teste ut en ordning hvor kraftleverandører er ansvarlig for fakturering både av nettleie og strøm vil gi verdifull informasjon som kan anvendes i utformingen av den nye markedsmodellen.

[1] Agder Energi Nett, BKK Nett, Energi Norge, Fjordkraft, Fortum Markets, Fredrikstad Energi, Hafslund Nett, Hafslund Strøm, Hallingkraft, KS Bedrift og DEFO, Lyse Elnett, NorgesEnergi, Skagerak Nett, TrønderEnergi Marked og TrønderEnergi Nett.

Fjordkraft anerkjenner at den alternative modellen er en løsning som krever mindre tilpasninger i netteiers og kraftleverandørens systemer og i meldingsutvekslingen enn den opprinnelige modellen.

Selv om *Fortum Markets* var svært positive til det opprinnelige forslaget der kraftleverandøren hadde valgfrihet til å velge hvilke kunder de ønsket å tilby gjennomfakturering til, støtter de likevel den alternative modellen. Fortum Markets påpeker imidlertid at en uheldig konsekvens av den alternative modellen kan være at flere kraftleverandører vil vurdere risikoen som for høy, og derfor ikke vil velge gjennomfakturering, særlig i områder der netteier fakturerer sine kunder med kvartalsintervall. Økt risiko for kraftleverandøren vil kunne medføre flere kunder på leveringsplikt.

Fredrikstad Energi er fremdeles av den oppfatning at denne endringen ikke bør gjennomføres før Elhub er innført. Dersom gjennomfakturering likevel skal innføres stiller de seg positive til endringen den alternative modellen innebærer i form av forenkling. De mener det må sikres god systemstøtte for gjennomfakturering i forkant av implementering, da det i dagens KIS systemer er mange manuelle prosesser i håndtering av gjennomfakturering.

Slik *eCollect* og *EB Strøm* har vurdert den alternative modellen, vil den kunne påvirke kredittrisiko, antall på leveringsplikt og konkurranse. Vedrørende kredittrisiko skriver de at kraftleverandørene mister fleksibilitet til å differensiere produkter til sine kunder. Resultatet kan bli strengere krav til kredittvurdering for å bli kunde hos de kraftleverandørene som tilbyr gjennomfakturering. Dette vil igjen kunne føre til flere kunder på leveringsplikt. Økt risikoeksponering kan bli en barriere for kraftleverandører med begrenset tilgang på kapital eller som har eiere med liten vilje til å ta ekstra risiko, noe som igjen kan påvirke konkurransebildet.

Troms Kraft Nett opprettholder sin motstand mot innføringen av en ordning for gjennomfakturering i svaret til tilleggshøringen. Troms Kraft Nett utrykker videre skepsis til modellen som fremmes i tilleggshøringen. Nettselskapet frykter at en slik massebehandling ikke vil bli tilstrekkelig dokumentert.

Et viktig hensyn som *Forbrukerombudet* søker å ivareta gjennom sitt arbeid i de fleste markeder, er valgfrihet for forbrukerne. Forbrukerombudet viser til at tilbydere av TV og internettjenester som til nå har krevd at forbrukerne må betale for lineære TV-tjenester for å kunne kjøpe internettilgang, har annonsert at de i løpet av 2016 vil gå bort fra dette kravet. Forbrukerombudet mener den alternative modellen vil være et steg i feil retning.

2.3.2 NVEs kommentar

NVE har besluttet å innføre den alternative modellen for gjennomfakturering, som ble beskrevet i tilleggshøringen av 23. oktober 2015. Den alternative modellen går ut på at dersom en kraftleverandør ønsker gjennomfakturering, må det etableres gjennomfakturering for alle kraftleverandørens målepunkt tilknyttet forbrukere hos det aktuelle nettselskapet. Kraftleverandøren kan dermed velge om de ønsker å inngå avtale om gjennomfakturering med et nettselskap eller ikke. Dersom de velger gjennomfakturering, vil dette gjelde alle forbrukere tilknyttet nettselskapet.

Denne alternative modellen krever mindre tilpasninger både for kraftleverandører og nettselskap. Kraftleverandører vil imidlertid måtte påta seg en noe større økonomisk risiko, fordi de ikke kan velge hvilke kunder de ønsker å tilby gjennomfakturering til. Dette kan medføre at enkelte kunder med lav betalingsevne blir overført til leveringsplikt hos nettselskapet. NVE vurderer ikke alternative løsninger for leveringsplikt i forbindelse med gjennomfakturering. Kraftleverandøren overtar ikke nettselskapets ansvar for fakturering og avregning ved gjennomfakturering, og nettselskapet vil måtte opprettholde bemanning, system og kompetanse på fakturering også etter innføring av gjennomfakturering.

Forbrukerne vil ikke få anledning til å velge hvorvidt de ønsker gjennomfakturering eller ikke av den enkelte kraftleverandør. Innføring av gjennomfakturering vil imidlertid gjøre det mulig å bytte kraftleverandør og fremdeles ha tilgang til felles fakturering. Dette vil gi forbrukerne et større utvalg av kraftleverandører som kan levere samme tjeneste, noe som igjen vil føre til økt konkurranse blant kraftleverandører og et mer effektivt sluttbrukermarked.

NVE understreker at ved gjennomfakturering vil kraftleverandøren ikke ha anledning til å kreve mer for nettleien enn det beløpet nettselskapet fakturer. Alle andre kostnader må inngå i kraftleveringsavtalen kraftleverandøren tilbyr, og må rapporteres til Forbrukerrådets strømpris.no i henhold til forskrift av 9. mars 2015 nr. 194 om rapporteringsplikt for kraftleveringsavtaler.

2.4 Sikkerhetsstillelse

2.4.1 Høringsinstansenes innspill

2.4.1.1 Opprinnelig høring

Ingen av nettselskapene som sendte inn høringssvar støtter forslaget om at kraftleverandører ikke skal stille sikkerhet ved gjennomfakturering. Det gjør imidlertid et flertall av kraftleverandørene.[2]

Tussa-24 og Tafjord Marked mener det er kraftleverandøren som får den økonomiske risikoen ved gjennomfakturering, da de ikke sikres mot mislighold fra kunden, og at krav om sikkerhetsstillelse vil være en ytterligere økonomisk byrde for kraftleverandøren. *TrønderEnergi Marked* mener også at sikkerhetsstillelse vil medføre økte kostnader for kraftleverandør, noe som igjen vil føre til høyere margin på produktene ut til sluttbruker.

LOS mener at kraftleverandørens kostnader knyttet til en eventuell sikkerhetsstillelse, vil føre til fortsatt konkurransefortrinn for integrerte kraftleverandører som samfakturerer og dermed ikke trenger å stille sikkerhet overfor nettselskapet. Sikkerhetsstillelse vil også være en barriere for kraftleverandører som ønsker å tilby felles fakturering. Selv om nettselskapet vil få motpartsrisiko mot kraftleverandør, mener LOS det er verdt å nevne at kraftleverandørene vil få tilsvarende større motpartsrisiko mot sluttkunde, mens nettselskapene har mindre kostnader knyttet til innfordring.

Ustekveikja Energi mener også at å stille garantier vil sørge for nye forskjeller mellom kraftleverandørene, mens *BKK Nett* poengterer at dersom NVE frykter at krav om

[2] Fjordkraft, LOS, Lyse Energisalg, TrønderEnergi Marked, Tussa-24 og Tafjord Marked, Ustekveikja Energi.

sikkerhetsstillelse vil medføre forskjeller mellom kraftleverandører som gjennomfakturerer og de som samfakturerer, bør NVE heller forby samfakturering for kraftleverandører som praktiserer gjennomfakturering i andre nettområder.

Fortum Markets finner gode argumenter både for sikkerhetsstillelse og ingen sikkerhetsstillelse. De kommenterer at sikkerhetsstillelse vil medføre økte kostnader for kraftleverandøren, og at det er grunn til å tro at det er sluttbruker som til syvende og sist vil betale denne ekstrakostnaden. Samtidig er det i sluttbrukers interesse at aktørene i bransjen er solide og seriøse.

Gudbrandsdal Energi er skeptiske til kombinasjonen av ingen sikkerhetsstillelse og befriende betaling, da de mener dette bidrar til at sluttbruker ikke behøver å være kritisk til hvilken kraftleverandør de inngår avtale med, samtidig som kraftleverandøren får mulighet til å sko seg på kunders innbetalinger.

Agder Energi Nett påpeker at hensynet til sikkerhetsstillelse ved gjennomfakturering bør gjenspeile krav i finanslovgivningen, i alle fall til en viss grad slik at det bør stilles garantikrav. En garantiordning vil sikre både kundene og nettselskapet mot nye useriøse aktører. De mener at når nettselskapet har sikkerhet for sitt krav på forfall, vil behovet for en sterk garanti være mindre. Garanti bør i alle fall kunne kreves som et mellomledd i de tilfeller hvor en leverandør tidligere har misligholdt og ønsker å komme inn igjen som tilbyder av gjennomfakturering.

Advokatfirmaet Nordia mener NVE legger en svært statisk betraktning av markedet til grunn når det vises til vurdering av risiko for konkurs blant de kraftleverandører som operer i Norge i dag. Advokatfirmaet Nordia kan ikke se bort fra at en modell der kraftleverandøren tillates å kreve inn nettselskapets inngående kontantstrøm, kan være en «honningkrukke» som trigger ikke bare ønskede, men også uønskede til å etablere krafthandelsvirksomhet i landet.

Statnett påpeker at det i forbindelse med balanseavtalen mellom omsetningskonsesjonærer og avregningsansvarlig foreligger sikkerhetsstillelse, enten direkte fra kraftleverandøren eller via en aktør med en slik avtale. Statnett mener dette vesentlig bidrar til en kvalifisering av aktører som opptrer som kraftleverandører i markedet.

BKK Nett mener det er viktigere å verne nettselskapet mot risiko enn å sikre lavest mulig inngangsbarrierer for flest mulig kraftleverandører, og at det er nødvendig at nettselskapet skal kunne kreve sikkerhetstillelse fra kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering. *Hafslund Nett* stiller spørsmål ved om NVE har hjemmel til å påføre nettselskapene økt risiko og samtidig nekte dem å sikre seg på vanlig forretningsmessig måte. *Sunnfjord Energi* mener det må stilles krav om garanti, da nettselskapene ikke kan avslå en kraftleverandør som ønsker gjennomfakturering. Om det ikke blir mulig med krav om garanti, mener Sunnfjord Energi at forholdet til netteier sitt krav ved manglende betaling, stengerett m.m. ikke er godt nok beskrevet.

Lyse Elnett mener det er urimelig at nettselskapet skal øke risikoen for økt nettleie for nettselskapets sluttbrukere som en følge av kraftleverandørenes løsning for gjennomfakturering. De mener derfor at gjennomfaktureringsløsningen må ha garantiordninger som eliminerer risikoen. Lyse Elnett mener videre at en ordning uten garantier er å anse som en form for kryssubsidiering av kraftleverandører med dårlig

likviditet. Nettselskapet bør stå fritt til å kreve garanti der nettselskapet mener det er nødvendig.

Lyse Energisalg synes ikke det er nødvendig med krav om sikkerhetsstillelse, men mener et alternativ kan være at nettselskapet gis anledning til å kreve garanti ved manglende soliditet hos kraftleverandør. *Fjordkraft* påpeker også at dersom det skulle være ønskelig med risikoreduserende tiltak for nettselskapet er det en bedre løsning å sette krav til tilstrekkelig soliditet for kraftleverandører fremfor en kompleks og kostnadskrevende garantiordning.

Nordkraft Nett stiller spørsmål til hvorvidt nettselskapene vil få anledning til å forskjellsbehandle kraftleverandørene ved hjelp av kredittvurderinger, da det er ulik risiko knyttet til de forskjellige leverandørene. *KS Bedrift og DEFO* mener det bør være opp til nettselskapet å vurdere kraftleverandørenes kredittrisiko og kreve garantistillelse deretter.

Advokatfirmaet Nordia påpeker at det åpenbart er mindre risiko for nettselskap at nettleien gjennomfaktureres av en solid kraftleverandør (med god kredittrating) fremfor en kraftleverandør med dårligere kredittrating. Forskjellsbehandling vil i dette tilfellet være saklig begrunnet, og dermed ikke brudd på nettselskapenes nøytralitet, og nettselskapene bør derfor kunne tilby ulike kraftleverandører avtaler med avvikende krav til sikkerhetsstillelse.

Eidefoss mener vurdering av kraftleverandør i forhold til soliditet og eventuelt garantikrav medfører utfordringer og merarbeid for nettselskapet, men at en garantiordning er nødvendig for å sikre nettselskapene mot tap både for nettleie og skatter og avgifter de er pålagt å innkreve, dersom kraftleverandør skulle gå konkurs. Nettselskapene bør kunne kreve en kredittrating fra kraftleverandøren. Et alternativ til kredittrating er at NVE kan drifte en sentral godkjenningsordning. *Vest-Telemark Kraftlag* foreslår også en statlig garantiordning, slik at nettselskapene blir et hundre prosent sikret mot konkurser og liknende blant kraftleverandørene.

SFE Nett støtter NVEs forslag til en felles garanti for det totale antall nettkunder som kraftleverandøren fakturerer, multiplisert med en landsgjennomsnittlig nettleie fastsatt av NVE. Fortum Markets mener NVEs forslag til fastsettelse og oppdatering av eventuelt garantibeløp er fornuftig og enkelt å forholde seg til.

BKK Nett støtter NVEs forslag til beregning av garantibeløpets størrelse, og påpeker at ordningen må være standardisert og enkel å forvalte for nettselskapet. De kommenterer at garantibeløpet ikke bør begrenses til nettselskapets faktiske tap på fordringer, selv om nettselskapet får dekket inn deler av tapet via inntektsrammen. De mener videre at garantibeløpet ikke bare skal eksistere for at nettselskapet skal få dekket sine tap, men også for at kraftleverandørene skal ha et insentiv mot mislighold.

KS Bedrift og DEFO støtter landsgjennomsnittlig nettleie, men mener dette bør vurderes i områder der nettleie og forbruk avviker betydelig fra landsgjennomsnittet. De påpeker også at nettselskapet fremdeles vil være ansvarlig overfor toll- og avgiftsmyndighetene. *TrønderEnergi Nett* stiller spørsmål ved om bruk av en landsgjennomsnittlig nettleie som garantibeløp kan gjøre at nettselskap med høyere nettleie enn landsgjennomsnittet ikke kommer til å tilby gjennomfakturering.

Lyse Energisalg foreslår at det lages et kvartalsgjennomsnitt for nettleien, som kan legges til grunn for sikkerhetsstillelse. Dette vil ta hensyn til at forbruket er mye høyere på vinteren enn på sommeren. KS Bedrift og DEFO mener volumet bør justeres hyppigere enn hvert kvartal.

Skagerak Nett synes den skisserte størrelsen på sikkerhet er ok, men bemerker at dette er et forhold mellom profesjonelle parter. De ser ingen grunn til at bransjen ikke selv skulle kunne få fastsette tilstrekkelige standardvilkår her.

NØK Kraftlag mener det må utredes hvilke konsekvenser det får for nettselskapene dersom garantien skal baseres på gjennomsnittlig nettleie. NØK Kraftlag påpeker at NVE innehar informasjon om alle nettleier i Norge og at dette må ligge til grunn for utarbeidelse av forskriften.

Hafslund Nett mener at nettselskapet som et minimum bør ha anledning til å kreve garanti med et garantibeløp som tilsvarer minimum to måneders landsgjennomsnittlig nettleie inklusiv offentlige avgifter. De mener antall kunder på gjennomfakturering bør oppdateres hyppigere enn kvartalsvis.

Hafslund Strøm mener sikkerhetsstillelse bør skje etter samme modell som for sikkerhetsstillelse overfor Nord Pool Spot og Statnett (senere for NBS).

Energi Norge mener nettselskapene skal ha anledning til å kreve 100 % sikkerhet ved selvskyldnergaranti. BKK Nett, Eidefoss, Hafslund Nett, SFE Nett og TrønderEnergi Nett mener også nettselskapene er best stilt med en selvskyldnergaranti. TrønderEnergi Nett påpeker likevel at simpel garanti sannsynligvis vil være mer gjennomførbar for kraftleverandører. Fortum Markets, KS Bedrift og DEFO og *Forbrukerombudet* mener kraftleverandørene bør stille simpel garanti. Fjordkraft viser i sitt høringssvar til dialog med sin hovedbankforbindelse. Dialogen indikerer at det er selvskyldnergaranti som er den dominerende garantiformen i dag. Dialogen indikerer også at bankene antageligvis ikke vil tilby «én-til-mange» garantier. «Én-til-én» garantier vil være administrativt krevende for kraftleverandører med kunder tilhørende mange nettselskap.

2.4.1.2 Tilleggshøring

BKK Nett mener at deres opprinnelige argument for sikkerhetsstillelse blir styrket dersom den alternative modellen vedtas, da det blir snakk om langt større inntektsstrømmer som står på spill for nettselskapene. *Jæren Everk* mener at nettselskapene må kunne kreve bankgaranti eller annen sikkerhet. *Troms Kraft Nett* mener også det må være krav om at nettselskapene skal ha anledning til å kreve sikkerhet fra kraftleverandørene.

Energi Norge mener at nettselskapene bør ha mulighet til å sikre sine kreditter overfor markedsaktøren, selv om de er monopol. En eventuell garantiordning vil belaste markedsaktørene i forhold til risikoprofilen det enkelte selskapet har. *Lyse Elnett AS* mener nettselskapet må ha mulighet til å sikre sine kreditter, nettleien må ikke utsettes for risiko som følge av gjennomfakturering. Denne risikoen bør håndteres i markedet.

KS Bedrift og DEFO foreslår at kraftleverandøren kan gis et bunnfradrag på 50 kunder, alternativt maksimalt 50 000 kr utestående nettleie per måned, før netteier kan kreve sikkerhetsstillelse. Dette vil gjøre det administrativt lettere for bransjen.

Skagerak Energi påpeker i dette høringssvaret at de synes mekanismen med landsgjennomsnittlig nettleie er unødvendig kronglete.

TrønderEnergi Nett stiller i dag krav om sikkerhetsstillelse i sin gjennomfaktureringsløsning. De har i sin beregning av sikkerhetsstillelse tatt utgangspunkt i totalt utfakturert nettleie for sluttkunder tilhørende kraftleverandør for leveranse i Q1 15 – inkludert alle avgifter, mva. og gebyr for kvartal 1 2015. TrønderEnergi Nett savner en redegjørelse for hvordan offentlige avgifter skal håndteres i forbindelse med sikkerhetsstillelse.

Dersom NVE velger ingen sikkerhetsstillelse, mener TrønderEnergi Nett at det oppstår et behov for å justere NVEs referanserente for å reflektere økt selskapsrisiko. Dersom NVE velger den skisserte løsningen for sikkerhetsstillelse, vil kraftleverandører med lav kredittverdighet subsidieres av nettselskapet og nettselskapets kunder. NVEs forslag til ordlyd kan gjøre det vanskelig for nettselskapet å luke ut useriøse aktører.

TrønderEnergi Nett mener at det kan bli et stort avvik mellom forventet tap ved mislighold og den sikkerheten som nettselskapene kan kreve i forslaget til NVE. De er negative til forslaget om å bruke landsgjennomsnittlig nettleie, og mener det ikke er nødvendig at størrelsen på garantisummen forskriftsfestes. Dersom det legges begrensninger på garantisummen, mener TrønderEnergi Nett at oppdatering hvert kvartal ikke er tilstrekkelig. De fastslår at dersom de ikke kan stille krav om tilstrekkelig sikkerhetsstillelse ser de seg nødt til å trekke sin løsning for gjennomfakturering.

2.4.2 NVEs kommentar

2.4.2.1 Om sikkerhetsstillelse

Ved innføring av gjennomfakturering ønsker NVE å sikre nettselskapene mot unødvendige tap på fordringer. NVE ønsker samtidig å sørge for like konkurransevilkår og lave etableringshindre for kraftleverandørene. Nettselskapene selv mener de bør kunne sikre sine fordringer på lik linje med andre profesjonelle aktører, og at NVE ikke bør regulere dette. Kraftleverandørene ser helst at de unngår krav om sikkerhetsstillelse, men ønsker i så fall en løsning som er enkel å administrere og som ikke koster for mye.

Nettselskapene er underlagt krav om nøytral opptreden, og må ta hensyn til dette ved et eventuelt krav om sikkerhetsstillelse. Uten at NVE regulerer nettselskapenes adgang til å kreve sikkerhetsstillelse vil det være utfordrende å kontrollere hvorvidt nettselskapene bryter nøytralitetsregelverket. Det kan for eksempel være svært vanskelig å skille reelle grunner til at et nettselskap forskjellsbehandler kraftleverandører fra nettselskapets insentiver til å gi enkelte kraftleverandører et konkurransefortrinn.

2.4.2.2 Valg av alternativ

NVE velger alternativ 1 i forslag til ny § 7-4b (se punkt 3.11). Alle kraftleverandører må stille sikkerhet til nettselskapet ved gjennomfakturering, dersom nettselskapet ønsker å kreve sikkerhetsstillelse. Dette fordi nettselskap som krever sikkerhetsstillelse, må gjøre det på like og ikke-diskriminerende vilkår, jf. § 8-1 niende ledd.

2.4.2.3 Kredittvurdering

NVE vil ikke tillate bruk av kredittrating eller andre vurderinger av kraftleverandørens soliditet for å avgjøre om den enkelte kraftleverandør skal stille sikkerhet ved gjennomfakturering. NVE mener at å åpne for individuell vurdering av kraftleverandørene vil muliggjøre urimelig forskjellsbehandling av kraftleverandører. Derfor pålegges nettselskaper som ønsker sikkerhetsstillelse å kreve dette av alle kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering, på tross av at mange kraftleverandører har en solid økonomi og det er liten risiko for at de går konkurs.

Bankgarantier vil normalt være rimeligere for kraftleverandører med solid økonomi.

2.4.2.4 Samfakturering

Kraftleverandører som har samfakturering med nettselskapet stiller ikke sikkerhet overfor nettselskapet, da det er nettselskapet som er ansvarlig for å inndrive fordringen. Dette gir et økonomisk konkurransefortrinn til kraftleverandører som har samfakturering fremfor gjennomfakturering. Videre vil nettselskapene kunne gi ytterligere fordeler til kraftleverandøren som samfakturerer ved å sette urimelig høye garantikrav for kraftleverandører ønsker å gjennomfakturere. Dette vil i praksis kunne fungere som en barriere for kraftleverandører som ønsker felles fakturering på like og ikke-diskriminerende vilkår. Ved å regulere beløpet det skal stilles sikkerhet for, sikrer NVE at krav om sikkerhet ikke blir en urimelig barriere for kraftleverandører som ønsker å tilby fellesfakturering til sine kunder.

2.4.2.5 Utforming av sikkerhetsstillelse

Kraftleverandører som selger kraft over flere nettområder må forholde seg til flere ulike nettselskap. En av grunnene til at enkelte kraftleverandører ønsket at NVE skulle regulere gjennomfakturering, var at de ønsket en bransjestandard som alle nettselskap måtte benytte. Dette fordi det er ressurskrevende for kraftleverandørene å forholde seg til ulike rutiner i en rekke forskjellige nettselskap. Dersom alle nettselskap benytter samme standard for sikkerhetsstillelse, vil det være enkelt for kraftleverandører å tilby gjennomfakturering til sluttbrukere over hele landet.

Les mer om utforming av sikkerhetsstillelse i punkt 3.11.3 under bokstav a.

2.5 Standardavtale for alle nettselskap

2.5.1 Høringsinstansenes innspill

2.5.1.1 Opprinnelig høring

Flere høringsinstanser mener det bør opprettes en standardavtale for alle nettselskap.[3] Dette vil sikre at kraftleverandør ikke må forholde seg til mange ulike avtaleverk. *Energi Norge* og *Hafslund Strøm* mener at avtalen bør utarbeides av bransjen og godkjennes av NVE. Hafslund Strøm mener at en slik avtale kun bør gjelde gjennomfakturering av husholdningskunder, og at den bør være obligatorisk for alle parter. Energi Norge mener at

[3] Energi Norge, Fjordkraft, Hafslund Strøm, Hallingkraft, KS Bedrift og DEFO, LOS, Nordkraft Nett, Norges Energi, Sunnfjord Energi og Ustekveikja Energi

det er hensiktsmessig at bransjeorganisasjonene tar oppgaven med å samle bransjen for utarbeidelse av kontraktstekst, og at denne standarden gjøres obligatorisk og ufravikelig. Energi Norge anbefaler at det ikke bør være anledning for partene å avtale ytterligere vilkår. De mener rammene for en slik standardavtale bør fremgå av forskriften. *KS Bedrift og DEFO* er positive til å delta i utarbeidelse av en standardavtale mellom nettselskap og kraftleverandør. KS Bedrift og DEFO lister opp en rekke forhold som forskriften ikke tar opp i seg, og som de mener bør inkluderes i standardavtalen mellom nettselskap og kraftleverandør.

Fjordkraft mener avtalen mellom kraftleverandør og nettselskap må være standard og ufravikelig, og på plass i god tid før ikrafttredelse. Dette vil sikre standardiserte løsninger hva gjelder vilkårene for gjennomfakturering, noe som igjen sikrer effektivitet og likhet i markedet. De anbefaler at det ikke åpnes for at to parter kan avtale ytterligere vilkår.

Vokks Nett mener at for at en standardavtale eller en forskrift skal ha gyldighet, må den knyttes til noe konkret. De mener at NVE har ikke forstått at det i juridisk forstand må være en avtale pr målepunkt, eller være spesifisert i et bilag til standardavtalen om avtalen skal gjelde for det punktet. Vokks Nett forstår ikke hvordan NVE kan tro at en generell avtale mellom nettselskapet og kraftleverandøren skal kunne være et fullstendig avtaledokument og del av en økonomisk og juridisk prosess, med mindre den også knyttes til konkrete målepunkt i forholdet mellom nettselskap og kraftleverandør.

2.5.1.2 Tilleggshøring

TrønderEnergi Nett mener det er en stor fordel, som gir forutsigbarhet for alle parter, dersom det utarbeides en standardavtale slik at kraftleverandørene får de samme avtalevilkårene uansett i hvilket nettområde de velger å ha gjennomfakturering. *Fortum Markets* mener det er viktig at standardavtalen er på plass i god tid før ikrafttredelse, for å kunne forberede en god start for alle parter.

Energi Norge påpeker at forretningsrutiner og utvikling av standardavtale må avklares så snart rammebetingelsene i forskriften er på plass. Det er utført noe arbeid i bransjen for å utvikle utkast til en slik standard, og dette kan være en plattform for videre arbeid. Energi Norge stiller seg til disposisjon for bidrag videre i prosessen. *KS Bedrift og DEFO* mener det er viktig at arbeidet med en bransjeavtale som regulerer alle forhold mellom nettselskap og kraftleverandør blir satt i gang så raskt som mulig. De oppfordrer NVE til å ta initiativ til dette arbeidet.

2.5.2 NVEs kommentar

NVE er enig i at det bør utarbeides en standardavtale for nettselskap og kraftleverandør. NVE mener at det er mest hensiktsmessig at bransjeorganisasjonene samarbeider om utarbeidelse av en slik standardavtale.

NVE påpeker at det er ment at avtalen mellom nettselskap og kraftleverandør kun skal ha virkning for disse partene. Avtalen må således ikke knyttes til konkrete målepunkt. Kraftleveringsavtalen med den enkelte forbruker må derimot endres for at denne skal ha virkning for gjeldende målepunkt.

Hva gjelder adgangen til å avtale andre vilkår enn de som fremgår av § 7-4b annet ledd bokstav a til h, fastholder NVE sitt syn om at vilkårene skal være minimumskrav. Det skal være adgang for bransjeorganisasjonene til å supplere disse minimumskravene i standardavtalen.

Dersom et nettselskap ønsker å inngå en egen avtale og ikke benytte seg av bransjens standardavtale, kan partene avtale flere vilkår enn de som fremgår av § 7-4b. Minimumskravene i § 7-4b skal imidlertid overholdes til enhver tid. NVE minner om at nøytralitetsreglene i dette tilfellet innebærer at dersom nettselskap etablerer en egen avtale, må den samme avtalen tilbys til alle kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering. NVE skal ikke godkjenne avtaler på forhånd, men NVE kan som tilsyns- og kontrollmyndighet kreve innsyn i avtalen (jf. energiloven § 10-1 første og tredje ledd). Dersom det oppstår uenighet om hvorvidt vilkårene i avtalen er i strid med kravene i § 7-4b, kan dette bringes inn til NVE for avgjørelse i medhold av energilovforskriften § 4-10. Det er imidlertid utenfor NVEs myndighet etter energilovforskriften § 4-10 å ta stilling til hvorvidt vilkårene i avtalen er oppfylt, for eksempel om det er foretatt befriende betaling.

2.6 Ansvarsforhold mellom nettselskap og kraftleverandør

2.6.1 Høringsinstansenes innspill

2.6.1.1 Opprinnelig høring

Blant andre *Hafslund Nett* og *Ringeriks-Kraft* mener at det kan virke som at nettselskap er ansvarlig for å føre tilsyn med kraftleverandørene ved gjennomfakturering. *Ringeriks-Kraft* mener det må spesifiseres nærmere hvorvidt nettselskapet skal kontrollere at kraftleverandør følger avregningsforskriften, og at dersom nettselskapet ved overtredelser skal gis sanksjonsmuligheter ut over det å si opp avtalen må dette utredes nærmere. *Skagerak Nett* påpeker at man kan rydde språklig uklarheter om hvem som skal være ansvarlig til side ved å bruke formuleringen «… den som fakturerer sluttkunde» eller lignende.

Lyse Elnett bestrider ikke at nettselskap har ansvar for nettleiefaktura som leveres til gjennomfakturering, men påpeker at nettselskapene vil ha vansker med å kunne kontrollere hvordan denne videreføres på kraftleverandøren sin faktura. *Energi Norge* mener det er viktig at kraftleverandøren får et godt nok fakturagrunnlag til å kunne holdes ansvarlig for etterlevelse og eventuelle brudd på de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester. Det blir urimelig overfor nettselskapet å kreve at de skal følge opp at kraftleverandørene opptrer i henhold til forskriftene. *BKK Nett* påpeker at ved gjennomfakturering vil kraftleverandørene overta en del av nettselskapets kundekontakt. Når kraftleverandørene får en større rolle, er det også viktig at NVE følger kraftleverandørene tettere opp. Det kan ikke være nettselskapets rolle å påse at kraftleverandører ikke bidrar til brudd på krav i forskriften.

Agder Energi Nett påpeker at når nettselskapene fremdeles har ansvar for fakturautforming mv vil dette innebære et større oppfølgingsansvar for nettselskapene overfor den enkelte kraftleverandør. Dette vil medføre økte kostnader for nettselskapet. *Sunnfjord Energi* mener det må komme tydelig frem at det er kraftleverandøren som er ansvarlig for

utforming av egen faktura. Nettselskapet kan ikke være ansvarlig for å kontrollere at disse er i samsvar med forskrift.

2.6.1.2 Tilleggshøring

Det kom ingen kommentarer til dette i tilleggshøringen.

2.6.2 NVEs kommentar

I høringsdokument 1-2015 fremgår det at nettselskapet har ansvaret for, og må påse at, fakturering av nettleie foregår i henhold til forskriften.

Den klare regel i avregningsforskriften er at nettselskap har ansvar for fakturering av nettleie for forbruker (jf. § 7-1a første ledd). Ved gjennomfakturering har nettselskapet etter forskriften fortsatt ansvar for fakturering av nettleie ved at blant annet regler om fakturagrunnlag skal følges. Kraftleverandør som gjennomfakturerer vil etter forskriften være ansvarlig for faktura om kjøp av elektrisk energi, jf. § 7-1b første ledd.[4] Kraftleverandøren vil også være ansvarlig for utforming av felles faktura, jf. § 7-3. Et slikt ansvar som følger av forskrift innebærer at NVE kan føre tilsyn med begge aktører. NVE understreker at ved alle former for felles fakturering, herunder gjennomfakturering, endres ikke dette ansvarsforholdet etter forskriften.

Dersom aktørene inngår en privatrettslig avtale om at ansvarsforholdet endres, ved at kraftleverandør får ansvar for å sende en felles faktura for nettleie og kjøp av kraft slik det legges opp til ved gjennomfakturering, skal ikke dette påvirke hvem som har ansvaret *etter forskriften*. I høringsdokument til kontrollforskriften § 1-4 tredje ledd uttalte NVE at nettselskapet kan la andre utføre nettjenester på egne vegne.[5] Men utad skal nettselskapet fremstå som ansvarlig for de oppgaver og tjenester som utføres av andre. NVE vil ikke regulere de muligheter den ene aktør måtte ha i det enkelte tilfelle for privatrettslig regresskrav mot den andre. Om det vil være mulighet for regresskrav, vil være opptil partene å avgjøre i en privatrettslig avtale.

Kraftleverandøren som gjennomfakturerer vil i praksis ha ansvaret for utforming av felles faktura for nettleie og kjøp av kraft, se mer om dette i punkt 3.9.3. Nettselskapet må imidlertid gi kraftleverandøren den informasjonen som er nødvendig for å oppfylle reglene om fakturering av nettleie. Videre skal nettselskapet fortsatt ha kundekontakt med sine nettkunder. Det kan ikke forventes at kraftleverandør besvarer spørsmål som relaterer seg til fakturering av nettleie, når ansvaret for dette etter avregningsforskriften ligger hos nettselskap (jf. § 7-1a). Da bør kraftleverandør ha rutiner for å henvise forbrukeren til sitt lokale nettselskap. Kraftleverandør skal således ikke opptre som forbrukerens kontaktpunkt hva gjelder fakturering av nettleie eller nettjenester generelt.

[4] Bestemmelsen i § 7-1b ble tilføyd ved endringer i avregningsforskriften, med ikrafttredelse 1. januar 2016.
[5] NVE høringsdokument 9-2005 s. 32

2.7 Avregning av nettleie

2.7.1 Høringsinstansenes innspill

2.7.1.1 Opprinnelig høring

Lyse Elnett mener at forslaget er noe utydelig om hvilken fakturaperiode som skal ligge til grunn for utarbeidelsen av fakturaen. *TrønderEnergi Nett* bemerker at forhold knyttet til korrigering/retting av måleverdier og håndtering i forbindelse med gjennomfakturering av disse og hvordan dette skal utføres ikke er berørt i høringen.

CGI kommenterer at det ikke er drøftet hvordan leverandørbytte mellom termindatoer skal håndteres. De lurer på om gammel kraftleverandør skal motta faktura frem til byttedato, og om eventuell ny leverandør da skal motta faktura for resten av perioden. *Vokks Nett* lurer på om avslutning av gjennomfakturering mellom kunde og kraftleverandør vil by på mye ekstraarbeid for partene, vedrørende målerstand, dato, faktureringsmetode, delbetalinger og korreksjoner.

Hafslund Strøm anser det som en fordel om kraftleverandøren og nettselskapet har samme avregnings- og faktureringsperiode, og oppfordrer NVE til å adressere denne problemstillingen. *Fredrikstad Energi* mener at avregningsperioden for nettleie og kraft bør være sammenfallende, samt at faktureringsperioden/-hyppigheten reguleres slik at det blir minimum avregning hver 2. måned. De mener akonto fakturering bør unngås ved gjennomfakturering. *TrønderEnergi Nett* påpeker at dersom avregningshyppigheten til kraftleverandør og nettselskapet ikke er sammenfallende kan dette resultere i at faktura til sluttbruker blir uoversiktlige.

Fredrikstad Energi mener at opphørsavregning fra netteier ved igangsetting av gjennomfakturering ikke bør være obligatorisk, da dette vil medføre mye ekstra administrasjon. Lyse Elnett trekker frem at det i deres systemer i dag ikke er mulig å splitte nettleiefakturaen midt i fakturaperioden. *Fjordkraft* mener at det ikke er ytterligere behov for samordning av fakturatidspunkt og perioder.

Skagerak Nett mener at det i denne paragrafen bør presiseres at den sluttavregning som produseres i forbindelse med avslutning av gjennomfakturering, må nødvendigvis kraftleverandør også betale for nettleiedelen av denne. Det kan være fornuftig å adressere at kraftleverandør hefter for nettleien frem til kraftleveransen (og gjennomfaktureringen) er helt avsluttet.

Fjordkraft mener at netteier må ha en frist for utsendelse av opphørsfaktura og ordinær faktura, hvis ikke kan dette medføre økt kredittid for netteier og kraftleverandør, og kunden vil måtte vente lenge på opphørsfaktura. En frist på x antall uker bør reguleres i avtalen mellom nettselskap og kraftleverandør. *LOS* mener også at det bør settes en frist for når nettselskapet avregner etter opphør, for eksempel etter fem virkedager.

2.7.1.2 Tilleggshøring

Fortum Markets lurer på hva kraftleverandør vil motta som fakturert nettleieperiode på første faktura etter leverandørbytte. Fakturaen kan enten være hele siste periodiske nettfaktura, eller fra samme startdato som kraftleveransen. Fortum Markets mener det beste for kunden er dersom faktura er for samme periode for kraft og nett.

TrønderEnergi Nett mener det kan være uheldig å sende gjennomfakturert nettleiefaktura til en kraftleverandør som ikke har hatt leveransen i hele perioden. Det vil sannsynligvis være mer robust om det produseres en «aperiodisk nettleiefaktura» ved leverandørskiftetidspunkt.

2.7.2 NVEs kommentar

Nettselskapet er ansvarlig for å avregne og fakturere nettleie til sluttbrukere. Nettselskapet plikter ikke å tilpasse sin avregning av nettleie til kraftleverandørens faktureringsrutiner. Det er imidlertid ikke noe i veien for at nettselskapet selv velger å gjøre dette.

Kraftleverandøren mottar nettleiefakturaen fra nettselskapet og reproduserer denne på én felles faktura. Nettleiebeløpet skal ikke inngå i kraftleverandørens avregning av sluttbrukeren. For kraftleverandøren er gjennomfakturering av nettleien et «nullsumspill», der de betaler nettleiebeløpet til nettselskapet og mottar et tilsvarende beløp fra sluttbruker.

Ved opphør av kraftleveranse, pålegger ikke NVE nettselskapene å lage en sluttavregning for nettleien. Faktura for nettleie kan produseres som normalt, og sendes til den som til enhver tid står som fakturamottaker for sluttbruker. Dersom en sluttbruker bytter kraftleverandør midt i en fakturaperiode, vil den nye kraftleverandøren motta nettleiefakturaen for hele fakturaperioden. Dersom den nye kraftleverandøren ikke har avtale om gjennomfakturering med nettselskapet, skal nettleiefakturaen sendes direkte til sluttbrukeren. Kraftleverandøren som avslutter sin leveranse hefter ikke for nettleiefakturaer som ikke er produsert og sendt ved opphør av kraftleveransen, selv om de har hatt kraftleveranse i deler av fakturaperioden.

2.8 Regulering av bedriftskunder

2.8.1 Høringsinstansenes innspill

2.8.1.1 Opprinnelig høring

Agder Energi Nett er enige i at det bør skilles mellom privat- og bedriftskunder. Det bør lages regler som gir lik praktisering der det er naturlig og ulike regler der hensyn til risiko for tap tilsier en annen løsning. For eksempel bør ikke bedriftskunders betaling til kraftleverandør ha befriende virkning. Så lenge bedriftene risikerer å måtte betale kravet to ganger, krever det at kraftleverandør har gitt korrekt informasjon om dette på forhånd. NVE bør vurdere å forskriftsfeste krav om informasjon til bedriftskunder. *KS Bedrift og DEFO* støtter også at bedriftskunder ikke omfattes av befriende betaling.

Hafslund Nett støtter mildere regulering av bedriftskunder. *Hafslund Strøm* påpeker at forholdene som reguleres primært er knyttet til forbrukere, og at bedriftskunder kan håndteres uten bruk av meldingsutveksling. Dette gjøres via et ordinært EHF-løp, der nettselskapets aksesspunkt sender EHF-fakturaene til kraftleverandøren. De avtalemessige forholdene kan håndteres mellom partene i hvert enkelt tilfelle. NVE bør ta inn i forskriften at nettselskapene plikter å legge til rette for gjennomfakturering for bedriftskunder gjennom å tilby EHF-løsninger for bedriftskunder som ønsker det.

Lyse Energisalg mener det er viktig at nettselskapene blir pålagt å bruke løsningen for alle målepunkt uavhengig av kundetype. *Fortum Markets* påpeker også at det bør vurderes hvorvidt reguleringen av forholdet mellom nettselskap og kraftleverandør også burde

gjelde bedriftskunder. Spesielt mindre bedriftskunder (for eksempel med forbruk under 100 000 kWh i året) bør kunne omfattes, mener Fortum Markets.

Fjordkraft poengterer at det er viktig å få på plass automatiserte prosesser for både privat- og bedriftsmarkedet. De forklarer at arbeidet med gjennomfakturering opprinnelig startet med sikte på å automatisere de tunge prosessene i bedriftsmarkedet. Det vil være behov for regler, standarder og meldingsutveksling i bedriftsmarkedet. Fjordkraft mener det er viktig med en standardavtale mellom nettselskap og kraftleverandør for gjennomfakturering for bedrifter, og at NVE regulerer dette på et overordnet nivå. *Energi Norge* mener også at det bør vurderes om standardavtalen mellom nettselskap og kraftleverandør bør omfatte bedriftskunder, i tillegg til forbrukere.

2.8.1.2 Tilleggshøring

Hafslund Nett mener det er viktig at man ikke blander inn forholdet til bedriftskunder i denne omgang, da dette ikke er en del av høringen og også antas å kunne forsinke innføringen av gjennomfakturering for forbrukere. *Fortum Markets* er også enig i at den alternative modellen kun skal gjelde for forbrukere.

Fjordkraft stiller seg spørrende til om det er mulig å melde på- og avmelding for bedriftskunder via EHF, da EHF kun er et forsendelsesformat. Fjordkraft er av den oppfatning at en gjennomfaktureringsløsning for bedriftskunder bør reguleres av NVE så snart som mulig etter innføringen av Elhub. Dette bør ikke føre til utsettelse av reguleringen av forbrukermarkedet.

TrønderEnergi Marked mener skissert løsning med bruk av EHF til næringskunder i utgangspunktet er en god løsning, men etterspør en standard for gjennomfakturering til næringskunder. De påpeker at en mulig svakhet i løsningen for bedriftskunder er avmelding. Utfordringen vil være ved bytte av kraftleverandør midt i en avregningsperiode, da det kan være uheldig å sende gjennomfakturert nettleiefaktura til en leverandør som ikke har hatt leveransen i hele perioden. Det bør produseres en «aperiodisk nettleiefaktura» ved leverandørskiftetidspunkt slik at man skiller på fakturaer før/etter leverandørbytte og fakturerer egne perioder pr. leverandør.

Skagerak Nett synes det er beklagelig at kun forbrukere er omfattet av reguleringen i den alternative modellen. *TrønderEnergi Nett* mener også at gjennomfakturering for bedriftskunder bør reguleres. TrønderEnergi Nett opplyser om at de i sin løsning for gjennomfakturering (som de innførte i 2. kvartal 2015) ikke skiller mellom forbrukere og bedriftskunder. Vedrørende løsningsbeskrivelsen til NVE om at bedriftskunder via kraftleverandør vil kunne sende en EHF-anmodning om gjennomfakturering, vil dette kreve systemtilpasninger i de ulike kundesystemene. TrønderEnergi Nett presiserer at de ikke vil tilby gjennomfakturering til bedriftskunder dersom de ikke kan stille krav om sikkerhet fra kraftleverandøren.

Trønder Energi Nett lurer på hvordan kundegrupper som er i grenseland mellom forbruker og bedrift (som for eksempel gårdsbruk og næringseide boliger) skal håndteres. Er det kundegruppe eller anleggets formål som definerer om det er forbruker eller næringskunde.

2.8.2 NVEs kommentar

NVE ser behov for å tydeliggjøre hvilke bestemmelser vedrørende gjennomfakturering som vil gjelde alle sluttbrukere (herunder bedriftskunder) og hvilke som kun gjelder for forbrukere.

Ny § 1-4a om elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering gjelder for alle sluttbrukere, både forbrukere og bedriftskunder.

Krav om utforming av faktura ved felles fakturering reguleres i § 7-3. Denne paragrafen omfatter kun forbrukere. Det samme gjelder §§ 7-4a og 7-4b.

Det er § 7-4a som omhandler den alternative modellen for gjennomfakturering. Gjennomfakturering vil dermed ikke være obligatorisk for alle bedriftskunder tilknyttet et nettselskap, selv om enkelte bedriftskunder tilbys gjennomfakturering. NVE regulerer ikke det enkelte nettselskaps mulighet til å likevel kreve dette.

NVE krever i § 7-4b at forbrukere skal betale kraftleverandøren med befriende virkning overfor nettselskapet. Dette gjelder *ikke* for bedriftskunder, blant annet fordi det vil kunne påføre kraftleverandøren en større økonomisk risiko. I og med at nettselskapet kan kreve betaling direkte av den enkelte bedriftskunde dersom kraftleverandøren ikke betaler nettselskapet, er det ingen grunn for nettselskapet til å kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandøren for netteleiebeløpet til bedriftskunder.

Krav til nøytral tilgang til felles fakturering i § 8-1 gjelder for alle sluttbrukere, både forbrukere og bedriftskunder. Dette vil si at dersom nettselskapet tilbyr en løsning for felles fakturering for bedriftskunder til enkelte kraftleverandører, må det tilbys felles fakturering for bedriftskunder på like og ikke-diskriminerende vilkår til *alle* kraftleverandører som ønsker det.

I forbindelse med innføring av Elhub arbeider NVE med en veileder som skal bidra til å avklare hvordan sluttbrukere skal kategoriseres når de er både forbrukere og har omfattende næringsvirksomhet i samme målepunkt.

2.9 Ikrafttredelse

2.9.1 Høringsinstansenes innspill

2.9.1.1 Opprinnelig høring

Mørenett påpeker at de er i prosess med etablering av eget nett-KIS, og etterspør tydelige rammer fra regulator, med fokus på hva nettselskap skal levere fremover. Det er viktig med tidlig avklaring om gjennomfakturering for å unngå midlertidige løsninger.

Fjordkraft mener at ikrafttredelse bør gjelde fra 1. januar 2016, men at man eventuelt kan sette en senere frist for å være operativ. På denne måten vil selskapene som er klare, få fremtidsrettede regler å forholde seg til. Dette vil også legge til rette for at man får en gradvis innføring, noe som gir lavere gjennomføringsrisiko.

Hafslund Nett viser til at Norsk Ediel Ekspertgruppe (NEE) legger til grunn at endringer av Ediel-meldinger normalt har et tidsløp på 9-10 måneder, og ber NVE sette frist for

ikrafttredelse tidligst 1. juli 2016, tentativt 1. januar 2017. *Hafslund Strøm* påpeker at det ikke bør gjøres systemendringer tett opp til etablering av NBS.

2.9.1.2 Tilleggshøring

Fortum Markets poengterer at det er viktig å opprettholde fremdriftsplanen. Bransjen og systemleverandører har nå hatt lang tid på å forberede seg siden første høring. Videre antar Fortum at en oppstart 1. juli 2016 vil bety at kraftleverandøren skal kunne gjennomfakturere juni-måneds nettleie som sendes ut i juli.

Energi Norge mener at selv om den alternative modellen vil kreve mindre ressurser å implementere, kan ikrafttredelse 1. juli 2016 være utfordrende for noen selskap. Det er viktig å komme i gang, men det er ikke like viktig at alle er klare til samme dato. Dersom 1. juli opprettholdes som målsetning bør det gis rom for at implementeringen kan avsluttes over en begrenset periode med en ytre frist på f.eks. 1. september 2016. *Lyse Elnett AS* mener innføring tidligst kan settes til 1. september 2016. Det er et stort press på både interne og eksterne utviklingsressurser. Det vil være behov for en del utvikling også ved innføring av den alternative modellen.

Hafslund Strøm peker på at det er kritisk at forretningsregler og avtaler er på plass i rimelig tid før en løsning for gjennomfakturering etableres. Dette vil kreve bred involvering av bransjeaktører, interesseorganisasjoner og myndigheter, og vil erfaringsmessig ta tid. De anser at 1. oktober 2016 er en realistisk dato for ikrafttreden. Systemleverandøren til *Hafslund Nett* oppgir til nettselskapet at de må påregne om lag åtte måneder etter vedtakstidspunkt til å utvikle, teste og implementere nødvendige systemtilpasninger. Hafslund Nett mener det er viktig at innføringen av gjennomfakturering og tidsplanen ses i sammenheng med en rekke andre pågående, planlagte og antatte endringer som følge av diverse forskriftsvedtak og høringer den senere tiden. De mener videre det må påregnes nok tid til å etablere rammeverk rundt modellen.

Jæren Everk mener at tidspunkt for ikrafttredelse bør utsettes til Elhub er på plass, da prosessen rundt innføring av Elhub krever store ressurser hos nettselskap og IT-leverandører.

2.9.2 NVEs kommentar

NVE har valgt å innføre den alternative modellen for gjennomfakturering for å redusere omfanget av endringene som måtte gjennomføres for å kunne starte opp med gjennomfakturering. Selv om alternativ modell for gjennomfakturering krever noe systemtilpasning, mener NVE at det bør være mulig å gjennomføre innen 1. september 2016.

AMS, Elhub og NBS er store endringer som skal gjennomføres i inneværende og de kommende årene. NBS skal etter planen innføres 3. oktober 2016.[6] Elhub skal etter planen i være i drift fra 20. februar 2017, og migreringsprosjektet er i gang.[7] Utrulling av AMS skal være fullført innen 1. januar 2019.[8]

[6] NVE Rapport 121-2015
[7] NVE Rapport 51-2015 og NVE Rapport 75-2015
[8] NVE Rapport 50-2013

3 Merknader til de enkelte bestemmelser

3.1 Innledning

I det følgende oppsummeres innkomne høringsinnspill og NVEs kommentarer til disse. Der det ikke er kommet høringsinnspill, fremgår dette.

3.2 Endring av § 1-3. Definisjoner

3.2.1 Høringsdokumentets forslag

3.2.1.1 Opprinnelig høring

§ 1-3 to nye definisjoner skal lyde:

Felles fakturering: enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker.

3.2.2 Høringsinstansenes syn

3.2.2.1 Opprinnelig høring

Energi Norge foreslår følgende omformulering av definisjonen av gjennomfakturering: *«Kraftleverandøren krever refundert sitt utlegg på nettleie inkl. avgifter samtidig som kraftleverandøren fakturerer for leveranse av elektrisk energi.»* Videre mener de at bedriftskunder bør defineres som alle sluttbrukere som ikke er forbrukere. Dette for å unngå tolkningstvil. *Fjordkraft* etterspør en klar definisjon på skillet mellom forbruker og bedriftskunder. *Sunnfjord Energi* etterlyser også en tydelig og klar definisjon av forbruker og bedriftskunde, og ber om at det tydelig skal fremkomme at forskriftsendringene om gjennomfakturering kun gjelder forbrukere.

KS Bedrift og DEFO foreslår at det legges inn en formulering i definisjonsbestemmelsen som presiserer at det skal foreligge en skriftlig avtale mellom kraftleverandør og sluttbruker om gjennomfakturering.

Ringeriks-Kraft foreslår å legge til skatter og avgifter i første setning i definisjonen av gjennomfakturering. De foreslår videre å legge til en siste setning om at gjennomfakturering skal være frivillig for sluttbruker.

3.2.2.2 Tilleggshøring

Det kom ingen kommentarer til dette forslaget i tilleggshøringen.

3.2.3 NVEs kommentarer

Sluttbruker defineres i avregningsforskriften § 1-3 som en *«kjøper av elektrisk energi som ikke selger denne videre»*, og forbruker defineres som en *«fysisk person som får levert elektrisk energi og nettjeneste til målepunkt registrert kun på vedkommende, og som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.»* Selv om bedriftskunder omfattes av begrepet «sluttbruker», er begrepet «bedriftskunde» ikke benyttet i forskriften. Etter NVEs syn er det dermed ingen grunn til å definere «bedriftskunde» i § 1-3.

Definisjonene i § 1-3 skal kun omfatte begrep som er benyttet flere steder i forskriften. Detaljer rundt innhold i reguleringen knyttet til begreper som benyttes i begrenset grad, reguleres i den enkelte bestemmelse.

Fakturering av nettjenester omfatter i utgangspunktet anleggsbidrag og utbetalinger ved svært langvarige avbrudd (USLA), i henhold til definisjonen av *nettjenester* i § 1-3. NVE finner det hensiktsmessig at fakturering av anleggsbidrag og utbetaling av USLA ikke går via kraftleverandør. Et nettselskap kan ta anleggsbidrag ved nye tilknytninger eller forsterkning av nettet etter gjeldende regler i kontrollforskriften § 17-5. Beløpet som kreves av sluttbrukeren i disse tilfeller dreier seg potensielt om store summer. Faktura for anleggsbidrag bør på bakgrunn av dette sendes direkte til sluttbruker, og ikke gå via kraftleverandør. Det samme skal gjelde utbetalinger ved uforutsette hendelser, for eksempel utbetalinger til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd etter gjeldende regler i kapittel 9A i kontrollforskriften.

NVE har på bakgrunn av dette lagt til følgende tillegg i definisjonen av gjennomfakturering:

> *«Anleggsbidrag og utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd omfattes ikke av fakturering av nettjenester ved gjennomfakturering.»*

Behov for skriftlig avtale omtales i punkt 3.10.3, mens skatter og avgifter omtales i punkt 3.11.3 første ledd.

3.2.4 Endelig forskriftstekst

§ 1-3 to nye definisjoner skal lyde:

Felles fakturering: enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker. Anleggsbidrag og utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd omfattes ikke av fakturering av nettjenester ved gjennomfakturering.

3.3 Ny § 1-4a. Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering

3.3.1 Høringsdokumentets forslag

3.3.1.1 Opprinnelig høring

§ 1-4a. *Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering*

Nettselskapet skal ikke sende faktura for nettjenester direkte til sluttbruker. Nettselskapet skal oversende elektronisk faktura for nettjenester til kraftleverandør, herunder fakturagrunnlag og originalfaktura. Eventuelle purringer, betalingspåminnelser og lignende, skal også oversendes elektronisk til kraftleverandør.

Elektronisk handelsformat skal være standard elektronisk format for distribusjon av faktura for nettjenester og fakturagrunnlag til kraftleverandør. MålepunktID skal benyttes i oversendelsen for å identifisere sluttbrukeren.

3.3.2 Høringsinstansenes syn

3.3.2.1 Opprinnelig høring

Energi Norge støtter bruk av EHF, og minner om at all informasjonsutveksling mellom kraftleverandør og netteier må inneholde målepunkt-ID. *Fjordkraft* støtter også krav om felles standard på elektronisk filutveksling (EHF) inklusiv fakturagrunnlag på pdf. De mener det bør presiseres at kreditnota også skal oversendes til kraftleverandør, for alle sluttbrukere. Dette er ikke standard i dag, da kreditnota som regel ikke sendes til privatkunder.

Ringeriks-Kraft påpeker at det ofte forekommer at nettselskap og kraftleverandøren har ulike data om kundene. Etablering av nødvendig datakvalitet pågår i Elhub-prosjektet med siktemål om ferdigstillelse i februar 2017. Det er vanskelig å se for seg at målepunkt-ID skal være nøkkelen for å identifisere sluttbrukeren før nødvendig datavask er ferdigstilt og Elhub har hatt oppstart. *CGI* påpeker at sluttbruker ikke er entydig identifisert gjennom målepunkt-ID, da det kan ha vært kundebytte på målepunktet. De mener det i tillegg er nødvendig å utvide EHF formatet med fødselsnummer/D-nummer.

Vokks Nett bemerker at DIFI skriver på sine nettsider at faktura, kreditnota og purring ikke skal være en pdf-fil. CGI lurer på hva som skal gjelde dersom pdf- og EHF-filen har forskjellig data, på hvilken fil som vil være juridisk bindende i slike tilfeller.

Troms Kraft Nett påpeker at den foreslåtte modellen kan resultere i kompliserte og uoversiktlige mellomoppgjør mellom ulike aktører. Vokks Nett lurer på hvordan nettselskapet skal vite hva som er betalt, siden sluttbruker som betaler ikke trenger å forholde seg til nettselskapets KID. De påpeker at kraftleverandøren må referere enhver innbetaling til nettselskapet sin KID, for hver enkelt betaling. *Skagerak Nett* reiser spørsmålet om fordringsoverføring skal skje en-bloc eller om man må gjøre dette enkeltvis. Troms Kraft Nett påpeker at dagens KIS systemer ikke støtter samlede betalinger fra kraftleverandøren, og at en slik løsning vil kreve betydelig tilleggsutvikling av KIS.

Fortum Markets foreslår at nettselskapet må sende faktura og måleravlesning til kraftselskapet senest på fakturadato. De har erfart fra sin pilot på gjennomfakturering at de må vente med å produsere kraftfaktura fordi de ikke får oversendt avlesning fra netteier, selv om de har mottatt nettfakturaen. Fortum Markets kommenterer at ved oversendelse av betalingspåminnelse til kraftleverandør er det viktig at det kun er renter påløpt i gjennomfaktureringsperioden som skal oversendes til kraftleverandør.

TrønderEnergi Nett mener det er riktig at nettselskapet kun skal forholde seg til kraftleverandør og ikke sluttbruker ved manglende betaling av nettleie. De bemerker i tillegg at det ikke bør forskriftsfestes at inkasso skal sendes elektronisk, da dette vil være i strid med inkassolovens § 9a og § 10, der det er et vilkår at dette sendes skriftlig. Inkassoloven § 3 gir en mulighet til at dette kan fravikes, men det kan kun skje ved avtale mellom fordringshaver og skyldner, i dette tilfellet mellom nettselskapet og kraftleverandøren. *CGI* påpeker at de i sin løsning har laget en egen rapport som netteiere kan kjøre for å purre leverandører som ikke har betalt faktura med forfall før gitt dato. Dette har ingenting med EHF-formatet å gjøre.

Fortum Markets er meget positive til at sluttbruker ikke behøver å avslutte elektronisk fakturering og avtalegiro fra netteier i sin bank for å kunne motta gjennomfakturering. *KS Bedrift og DEFO* presiserer at nettselskapet må endre fakturautsendelse i egne systemer slik at fakturaen ikke sendes til sluttbrukerens bank både ved avtalegiro og efaktura. *BKK Nett* understreker at nettselskapet ikke kan ha plikt til å be kunde om å avslutte sin avtale om automatisk betaling av nettleie, og at det er tilstrekkelig at nettselskapet slutter å sende fakturaen for belastning i kundens bank.

Forbrukerombudet påpeker at dersom forbrukeren ikke har slettet sin avtale om automatisk betaling av nettleie og nettselskapet til tross for start av gjennomfakturering fortsatt fakturerer forbrukeren, vil forbrukeren etter finansavtaleloven § 26 ikke ha rett til å kreve refusjon fra banken. Forbrukeren må da søke dekning for dobbel betaling av nettleie fra nettselskapet. Forbrukerombudet anbefaler at NVE pålegger nettselskapene å sende ut informasjon til forbrukere som har inngått avtale om gjennomfakturering om at de må slette en eventuell avtalegirofullmakt i sin nettbank. Videre bør nettselskapene innføre klare rutiner for kontroll av at dobbelfakturering ikke finner sted, samt rutiner for rask og automatisert tilbakeføring av pengene dersom det mot formodning skjer en dobbelfakturering.

NØK Kraftlag mener det bør ligge krav om oppsigelse av avtalegiro før gjennomfakturering kan starte opp. Dette for å unngå mulighet for dobbeltfakturering. *Vokks Nett* oppfatter NVE sin løsning på temaet avtalegiro som tvilsom. De kan ikke forstå at det vil være lovlig for nettselskapet å etterkomme NVE sitt krav om å gripe inn i kunden sin avtale, på oppdrag fra andre enn kunden selv. Vokk Nett lurer på om kunden må settes tilbake på papirformat, dersom de bytter kraftleverandør.

3.3.2.2 Tilleggshøring

Fjordkraft er positive til EHF som standard faktureringsmetode. De ber likevel om en noe åpnere formulering avslutningsvis ved at andre forsendelser kan avtales spesifikt mellom kraftleverandør og netteier. Videre mener Fjordkraft at svært mange netteiere ikke har funksjonalitet for å sende EHF format i dag.

Fortum Markets fastslår at det er viktig at EHF blir vedtatt som standard distribusjonskanal for nettleiefakturaen. Fortum påpeker at det i tillegg til målepunkt-ID også bør benyttes fødselsnummer eller fødselsdato for å sikre at fakturaen kan kobles opp mot riktig kunde i en overtakelsesprosess.

3.3.3 NVEs kommentarer

NVE er enig i at dagens regler i inkassoloven §§ 9 og 10, jf. § 3 har krav til at inkassovarsel og betalingsoppfordring skal sendes skriftlig på papir.

NVE har merket seg at Justisdepartementet har sendt forslag til endringer i blant annet inkassoloven på høring.[9] Justisdepartementet har foreslått en generell bestemmelse som gir adgang til å sende betalingsoppfordringer elektronisk. Departementets forslag til endringer er imidlertid ennå ikke vedtatt. NVE har derfor trukket tilbake deler av bestemmelsen som omhandler elektronisk oversendelse. Gjeldende regler i inkassoloven må overholdes til enhver tid.

Dersom endring i inkassoloven om elektronisk meddelelse vedtas på et senere tidspunkt, legger NVE til grunn at nettselskapet kan gå over til elektronisk oversendelse av betalingsoppfordringer så lenge vilkårene for dette er oppfylt. I følge Justisdepartementets forslag til ny § 3a stilles det krav om at «meddelelsen er sendt på en betryggende måte».

Bestemmelsen i § 1-4a første ledd siste punktum endres til:

> «Eventuelle purringer, betalingspåminnelser og lignende skal ~~også oversendes elektronisk til kraftleverandør~~ *heller ikke sendes direkte til sluttbruker.»*

Oversendelse av fakturainformasjon skal i henhold til bestemmelsen NVE har foreslått være i EHF-format, ikke i pdf. Kraftleverandøren skal imidlertid motta den originale nettleiefakturaen fra nettselskapet i et format som ikke skal redigeres av kraftleverandøren. Denne skal publiseres på kraftleverandørens internettsider i tråd med § 7-3 annet ledd (se punkt 3.9). NVE foreslo i Rapport 1-2015 at nettleiefakturaen kunne sendes som vedlegg i pdf-format, men NVE pålegger kun at oversendelsen skal være elektronisk og at EHF skal være standard elektronisk format for distribusjon av faktura for nettjenester og fakturagrunnlag til kraftleverandør. § 7-4b annet ledd bokstav b fastsetter at informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer, som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel (SSE). Nettselskapene står imidlertid fritt til å tilby andre løsninger i tillegg til EHF, dersom de ønsker det.

NVE fastsetter at målepunkt-ID skal benyttes i oversendelsen for å identifisere sluttbrukeren. Det er ingenting i veien for at nettselskap og kraftleverandør blir enige om å inkludere ytterligere identifikatorer, dersom det er ønskelig.

---

[9] Høringsnotat november 2015 – «Endringer i tinglysingsloven, tvangsfullbyrdelsesloven og inkassoloven (teknologinøytralitet). Link til høringsdokument m.m: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--om-endringer-i-tinglysingsloven-tvangsfullbyrdelsesloven-og-inkassoloven/id2464266/. Høringsfristen gikk ut 1. februar 2016.

Det er lagt opp til at kraftleverandør skal gjøre opp hver enkel nettleiefaktura, med referanse til riktig KID-nummer. Dette gjør at nettselskapet enkelt kan koble mottatt betaling mot riktig nettleiefaktura. Hvordan betaling av nettleien gjennomføres i praksis mellom kraftleverandør og nettselskap, reguleres imidlertid ikke av NVE.

Nettselskapet skal ikke sende faktura direkte til sluttbrukere som har gjennomfakturering. De plikter å sørge for at nettleiefakturaen ikke lenger sendes direkte til sluttbrukers bank i de tilfeller der sluttbruker har aktiv avtale om automatisert betaling av nettleie ved start av gjennomfakturering. NVE regulerer ikke hvordan nettselskapet skal gjøre dette i praksis, men anbefaler nettselskapet å finne en løsning som gjør at de slipper manuelle prosesser.

NVE er enig med Forbrukerombudet i at nettselskapene bør pålegges å sende ut informasjon til forbrukere som har inngått avtale om gjennomfakturering, om at de må slette en eventuell avtalegirofullmakt i sin nettbank. NVE har på bakgrunn av dette lagt til følgende bestemmelse i § 1-4a tredje ledd:

> *«Nettselskapet skal informere forbruker om at avtalegirofullmakt for betaling av nettleie til nettselskapet må slettes ved overgang til gjennomfakturering.»*

NVE regulerer ikke hvorvidt nettselskapet kan gjenoppstarte automatisk innbetaling av nettleie for forbrukere som ikke lenger skal ha gjennomfakturering og som fremdeles har en aktiv avtale om automatisert betaling av nettleie ved avslutning av gjennomfakturering. Nettselskapets tekniske løsning setter premissene for hva som er mulig. Videre må nettselskapet selv sørge for at deres fakturering til enhver tid er i tråd med øvrig lovgivning.

3.3.4 Endelig forskriftstekst

Ny § 1-4a skal lyde:

§ 1-4a. *Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering*

Nettselskapet skal ikke sende faktura for nettjenester direkte til sluttbruker. Nettselskapet skal oversende elektronisk faktura for nettjenester til kraftleverandør, herunder fakturagrunnlag og originalfaktura. Eventuelle purringer, betalingspåminnelser og lignende skal heller ikke sendes direkte til sluttbruker.

Elektronisk handelsformat skal være standard elektronisk format for distribusjon av faktura for nettjenester og fakturagrunnlag til kraftleverandør. Målepunkt-ID skal benyttes i oversendelsen for å identifisere sluttbrukeren.

Nettselskapet skal informere forbruker om at avtalegirofullmakt for betaling av nettleie til nettselskapet må slettes ved overgang til gjennomfakturering.

3.4 Endring av § 2-1. Kraftleveranse ved anleggsovertagelse og oppstart

3.4.1 Høringsdokumentets forslag

3.4.1.1 Opprinnelig høring

§ 2-1. *Kraftleveranse ved anleggsovertagelse og oppstart*

Kraftleverandør kan melde anleggsovertagelse og oppstart på vegne av sluttbruker. Kraftleverandør skal da sende melding om leveringsstart i henhold til § 2-4.

Nettselskapet skal akseptere dato for anleggsovertakelse og oppstart maksimalt 30 virkedager før mottatt melding om leveringsstart. Nettselskapet skal senest to virkedager etter mottatt melding om leveringsstart sende melding om leveringsstart til kraftleverandør som tar over leveransen og melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen i henhold til § 2-5 og § 2-6. Kraftleverandør kan etter fullmakt fra sluttbruker inngå avtale om tilknytning og bruk av nettet på vegne av sluttbruker.

Dersom sluttbruker står uten kraftleveringsavtale ved anleggsovertagelse og oppstart, skal leveranse skje gjennom nettselskapets leveringsplikt i henhold til energiloven § 3-3.

Dersom kraftleverandør tilbyr gjennomfakturering, skal kraftleverandøren kun melde start av gjennomfakturering for målepunkt de har kraftleveranse i.

3.4.1.2 Tilleggshøring

Forslaget til endring i § 2-1 vil trekkes dersom NVE velger den alternative modellen for gjennomfakturering.

3.4.2 Høringsinstansenes syn

3.4.2.1 Opprinnelig høring

BKK Nett mener NVE bør presisere at det må foreligge en fullmakt om tillatelse til gjennomfakturering fra hver enkelt sluttbruker for hvert enkelt målepunkt før melding om gjennomfakturering kan sendes. Dette for å unngå at kraftleverandører automatisk overfører kundene sine til gjennomfakturering.

Hafslund Nett foreslår at det i denne bestemmelsen skal presiseres at det skal foreligge gyldig avtale om gjennomfakturering mellom kraftleverandør og sluttbruker.

3.4.2.2 Tilleggshøring

Det kom ingen kommentarer til dette forslaget i tilleggshøringen.

3.4.3 NVEs kommentarer

Forslag til endring i § 2-1 trekkes. Det er ikke lenger etter NVEs syn behov for å inkludere informasjon om gjennomfakturering i melding om oppstart av kraftleveranse ved innføring av alternativ modell for gjennomfakturering.

NVE ser likevel behov for at det presiseres i forskriften at en kraftleverandører kun kan ha gjennomfakturering i målepunkt de har kraftleveranse i, samt at det skal foreligge avtale mellom forbruker og kraftleverandør om gjennomfakturering. Se punkt 3.10.

3.4.4 Endelig forskriftstekst

Forslag til endring i § 2-1 trekkes.

3.5 Endring av § 2-6. Melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen

3.5.1 Høringsdokumentets forslag

3.5.1.1 Opprinnelig høring

§ 2-6. *Melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen*

Nettselskap skal senest tre virkedager før dato for leverandørskifte sende melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen. Ved anleggsovertagelse og oppstart av nytt anlegg skal meldingen sendes senest to virkedager etter mottatt melding om leveringsstart.

Meldingen skal inneholde:

a) målepunkt-ID,

b) sluttbrukers fødselsdato eller organisasjonsnummer,

c) sluttbrukers navn,

d) sluttbrukers postadresse og,

e) sluttdato for leveranse.

Dersom kraftleverandør som overtar leveransen sender kansellering av leverandørskifte, skal nettselskapet senest innen én virkedag etter mottatt melding om kansellering, sende kansellering av melding om opphør til kraftleverandør som avslutter leveransen.

Dersom det er avtalt gjennomfakturering mellom kraftleverandør som avslutter leveransen og sluttbruker skal melding om opphør av kraftleveranse inneholde melding om opphør av gjennomfakturering.

3.5.1.2 Tilleggshøring

Forslaget til endring i § 2-6 vil trekkes dersom NVE velger den alternative modellen for gjennomfakturering.

3.5.2 Høringsinstansenes syn

3.5.2.1 Opprinnelig høring

Statnett påpeker at det synes unødvendig å angi opphør om gjennomfakturering i melding om opphør av kraftleveranse. Dette fordi det følger av forslag til § 2-1 at kraftleverandør ikke har anledning til å ha avtale om gjennomfakturering med en sluttbruker de ikke har kraftleveranse til. Nettselskapet plikter da uansett å sørge for opphør av gjennomfakturering ved opphør av kraftleveranse. For å unngå manuelt arbeid for netteier mener *Ringeriks-Kraft* at automatisk opphør av gjennomfakturering ved opphør av kraftleveranse må inngå i den tekniske løsningen for gjennomfakturering.

Agder Energi Nett kommenterer bruken av begrepet anleggsovertagelse og generelt om meldingsutveksling ved flytting og liknende.

3.5.2.2 Tilleggshøring

BKK Nett bemerker at det med den alternative modellen vil være nødvendig med systemendring for å håndtere at gjennomfakturering av en kunde automatisk opphører når det ikke lenger foreligger en kraftleveringsavtale mellom kunde og kraftleverandør. De er ikke kjent med hvilke systemendringer dette vil kreve, men antar at det vil kunne gjennomføres relativt enkelt.

3.5.3 NVEs kommentarer

Ved opphør av kraftleveranse, skal også gjennomfakturering via kraftleverandøren som avslutter sin leveranse opphøre. Dette vil også være tilfellet med den alternative modellen for gjennomfakturering. Automatisk opphør av gjennomfakturering bør inngå i den tekniske løsningen for gjennomfakturering hos nettselskapet. Hvordan dette løses i praksis vil være opp til det enkelte nettselskap.

NVE vil i denne oppsummeringen ikke ta stilling til bruken av begrepet anleggsovertagelse.

3.5.4 Endelig forskriftstekst

Forslag til endring i § 2-6 trekkes.

3.6 Endring av § 2-7. Opphør av kraftleveranse

3.6.1 Høringsdokumentets forslag

3.6.1.1 Opprinnelig høring

§ 2-7. *Opphør av kraftleveranse*

Kraftleverandør skal sende melding til nettselskap om opphør av kraftleveranse i de tilfeller opphøret ikke skyldes leverandørskifte. Melding om opphør skal sendes senest tre virkedager før kraftleveransen opphører.

Meldingen skal inneholde:

a) målepunkt-ID,

b) sluttbrukers fødselsdato eller organisasjonsnummer,

c) sluttbrukers navn,

d) sluttbrukers postadresse og,

e) dato for kontraktsopphør.

Kraftleverandør kan senest én virkedag før dato for opphør kansellere meldt opphør ved å sende kanselleringsmelding. Denne skal bekreftes av nettselskapet innen én virkedag.

Dersom det er avtalt gjennomfakturering mellom kraftleverandør og sluttbruker skal melding om opphør av kraftleveranse inneholde melding om opphør av gjennomfakturering.

3.6.1.2 Tilleggshøring

Forslaget til endring i § 2-7 vil trekkes dersom NVE velger den alternative modellen for gjennomfakturering.

3.6.2 Høringsinstansenes syn

3.6.2.1 Opprinnelig høring

LOS mener at gjennomfakturering for kunden ikke bør opphøre når kunden flytter uten å si opp sin kraftleveringsavtale. Gjennomfakturering bør overføres til kundens nye målepunkt. På denne måten slipper kunden å motta separat sluttavregning for nettleie.

3.6.2.2 Tilleggshøring

Det kom ingen kommentarer til dette forslaget i tilleggshøringen.

3.6.3 NVEs kommentarer

Nettleieavtalen med den tidligere forbrukeren i målepunktet må avsluttes i tråd med nettselskapets rutiner ved anleggsovertagelse. Så lenge forbrukeren har avtale med en kraftleverandør som har gjennomfakturering i nettområdet forbrukeren flytter til, skal forbrukeren ha gjennomfakturering også i sitt nye målepunkt. Hva dette medfører av eventuelle sluttavregninger avhenger av nettselskapet eller nettselskapenes rutiner ved opphør og/eller anleggsovertagelse.

NVE viser for øvrig til punkt 2.7 om avregning av nettleie.

3.6.4 Endelig forskriftstekst

Forslag til endring i § 2-7 trekkes.

3.7 Oppheving av § 2-11. Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte

3.7.1 Høringsdokumentets forslag

3.7.1.1 Opprinnelig høring

~~**§ 2-11.** *Melding om opphør til kraftleverandør ved anleggsovertagelse uten leverandørskifte*~~

~~Ved opphør av kraftleveranse i forbindelse med anleggsovertagelse uten leverandørskifte skal nettselskapet i nettområdet for det målepunkt hvor kraftleveransen opphører, sende melding om opphør av kraftleveranse til kraftleverandøren som avslutter leveransen. Meldingen skal sendes uten ugrunnet opphold.~~

~~Meldingen skal inneholde:~~

~~a) målepunkt-ID~~
~~b) sluttbrukers navn, postadresse og anleggsadresse dersom denne er ulik postadressen og~~
~~c) sluttdato for leveranse.~~

3.7.2 Høringsinstansenes syn

Det har ikke kommet høringsinnspill til forslaget.

3.7.3 NVEs kommentarer

§ 2-11 oppheves ved forskrift 12. juni 2015 nr. 705 som trer i kraft 20. februar 2017.

NVE har valgt den alternative modellen for gjennomfakturering, og forslag til ny § 2-11 blir dermed trukket. Det anses derfor ikke som nødvendig at gjeldende § 2-11 oppheves før ved ikrafttredelse av forskrift 12. juni 2015 nr. 705.

3.7.4 Endelig forskriftstekst

Forslag til opphevelse av § 2-11 trekkes.

3.8 Ny § 2-11. Meldinger ved gjennomfakturering

3.8.1 Høringsdokumentets forslag

3.8.1.1 Opprinnelig høring

§ 2-11. *Melding ved gjennomfakturering*

Det skal sendes melding fra kraftleverandør til nettselskap om start og opphør av gjennomfakturering. Melding om start eller opphør av gjennomfakturering kan sendes uavhengig av melding om anleggsovertagelse, oppstart eller opphør av kraftleveransen.

3.8.1.2 Tilleggshøring

Forslaget til endring i § 2-11 vil trekkes dersom NVE velger den alternative modellen for gjennomfakturering.

3.8.2 Høringsinstansenes syn

3.8.2.1 Opprinnelig høring

Energi Norge støtter forslaget om at tekniske spesifikasjoner ikke skal inn i forskriften, men utarbeides av bransjen ved SSE. De presiserer at det vil være behov for frister i forbindelse med nye meldinger om start og opphør for gjennomfakturering. *TrønderEnergi Marked* støtter forslaget til meldinger for av- og påmelding av gjennomfakturering uavhengig av meldinger om anleggsovertagelse og leverandørbytte. *Fjordkraft* mener løsningen med av- og påmelding av gjennomfakturering via meldingsutveksling er positiv. Videre er de positive til at det ikke spesifiseres formater og protokoller i forskriften, men at det henvises til at SSE og NVE skal godkjenne bransjestandarden. Dette mener de samsvarer med tidligere høringer fra NVE.

BKK Nett bemerker at foreslått ordlyd fra NVE innebærer at det er seks PRODAT-meldinger som må opprettes/endres, og ikke bare de to som ble foreslått i NEE-prosjektet.

Statnett skriver at i forbindelse med Elhub og migrering av data, er det viktig at sluttbruker med gjennomfakturering kan identifiseres på målepunkt-ID-nivå, noe som krever at nettselskapene har egne felt som identifiserer hvilke målepunkt som er gjenstand for gjennomfakturering.

LOS poengterer at nye versjoner av EDIEL-meldinger må foreligge i god tid før forskriftsendringer trer i kraft.

3.8.2.2 Tilleggshøring

Fjordkraft er innforstått med at den alternative modellen ikke vil kreve utveksling av meldinger, men ber om at bedrifter vurderes regulert i sammenheng med innføring av Elhub.

3.8.3 NVEs kommentarer

På bakgrunn av at NVE har valgt den alternative modellen for gjennomfakturering, anser NVE at meldingsutveksling for av- og påmelding av gjennomfakturering ikke er nødvendig. Dette inkluderer også tilpasninger til Elhub i forbindelse med meldingsutveksling.

NVE valgte den alternative modellen for gjennomfakturering for at nettselskap og kraftleverandører skulle slippe å gjennomføre systemendringer for å muliggjøre meldingsutveksling i forbindelse med gjennomfakturering. Flertallet av høringsinstansene støttet dette (se punkt 2.3). NVE har av denne grunn vanskelig for å se at det er behov for å regulere meldingsutveksling kun for bedriftskunder.

3.8.4 Endelig forskriftstekst

Forslag til ny § 2-11 trekkes.

3.9 Endring av § 7-3. Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi

3.9.1 Høringsdokumentets forslag

3.9.1.1 Opprinnelig høring

§ 7-3. *Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi*

Ved felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester.

Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for sluttbruker på sine internettsider. Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre den originale nettleiefakturaen tilgjengelig for sluttbruker i papirformat.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 tredje ledd. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 sjette ledd.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 8-3 ved at kraftleverandør kan kreve papirfakturagebyr dersom det anses som nødvendig.

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side. *For kraftleverandør som gjennomfakturerer er det likevel tilstrekkelig at det tydelig fremgår av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi. Kontaktinformasjon til nettselskap skal også tydelig fremgå av fakturaen.*

3.9.2 Høringsinstansenes syn

3.9.2.1 Opprinnelig høring

Første ledd

BKK Nett er enige i foreslåtte endringer knyttet til fakturering, men poengterer at det må være NVE, ikke nettselskapet, som er ansvarlig for å påse at kraftleverandøren fakturerer i tråd med forskriften.

Agder Energi Nett mener det må tydeliggjøres hvordan nettleien fremkommer slik at det klart fremgår blant annet effektforbruk for de som har effekttariffering. Dette for at insentivene til å utjevne effekttoppene kommer ut til kunden. *Ringeriks-Kraft* mener det er viktig at kraftleverandøren presenterer hvert element av nettleien på sin faktura.

Forbrukerombudet legger til grunn at siden fakturering ved gjennomfakturering skal følge de regler som gjelder for fakturering av nettjenester, innebærer dette at kraftleverandører som ønsker å benytte seg av gjennomfakturering må fakturere både kraft og nett etterskuddsvis. De legger til at dette vil være en stor fordel for å beskytte forbrukere mot de negative konsekvensene av forskuddsbetaling som Forbrukerombudet har pekt på i flere sammenhenger.

Original nettleiefaktura

TrønderEnergi Nett og *TrønderEnergi Marked* bemerker at det er viktig at originalfaktura fra nettselskapet ikke gjøres tilgjengelig for forbruker med betalingsinformasjon som KID og bankkontonummer. Det må være godt merket at betaling håndteres av kraftleverandør, og presenteres uten betalingsinformasjon i alle kanaler. TrønderEnergi Nett er positive til å gi sluttbruker tilgang til opprinnelig nettleiefaktura på «Din side» hos nettselskapet. *CGI* har fått reaksjoner fra nettselskap som ikke ønsker at kraftleverandørene sender ut deres original faktura i pdf, da en pdf fil fra nettselskapet vil inneholde nettselskapets forfallsdato og kontonummer. De mener dette vil kunne skape forvirring for sluttbruker.

Energi Norge ber NVE avklare gjennomføring av nettselskapets plikt til å innhente måleravlesning samt informere om blant annet informasjon om tariffendringer og i årlig informasjon om godtgjørelse for langvarige avbrudd som i praksis gis som fakturavedlegg til kunden. *Energi Norge* mener kraftleverandøren må sørge for at informasjon fra nettselskapet til kunden via nettfakturaen blir tilgjengelig for kunden.

Hafslund Nett mener NVE bør tenke over løsningen for oversendelse av faktura fra nettselskap til kraftleverandør, og hvordan man best kan ivareta nettselskapenes informasjonsbehov overfor kunde, herunder oppfylle sine plikter iht. lovpålagt regelverk. De mener kraftleverandør bør være forpliktet til å vedlegge nettselskapets faktura med vedlegg til sin egen faktura. Da vil kravet i § 7-2 tredje ledd, samt flere av de andre kravene i § 7-2, indirekte bli ivaretatt også for kunder som gjennomfaktureres.

Sunnfjord Energi bemerker at ved utsendelse av faktura både som brev, e-post eller e-faktura, bruker man også dette til å sende med annen informasjon (for eksempel om tariffendringer) som vedlegg. Ved gjennomfakturering må det stilles krav om at denne informasjonen sendes videre til kunden. *Vokks Nett* kommenterer at nettselskapene vil miste sin informasjonskanal mot kunden.

Unntak fra § 7-2 tredje ledd

LOS støtter NVEs forslag til unntak fra § 7-2 tredje ledd, da de mener dette hadde blitt unødvendig komplekst og kostbart å oppfylle. LOS støtter også påstanden om at kraftleverandøren vil ha insentiver til å tilby konkurransedyktige løsninger for presentasjon av forbrukshistorikk.

KS Bedrift og DEFO etterlyser retningslinjer for hva som kreves med hensyn til presentasjon av forbruksdata, og hva som anses som «lett å forstå». *Ringeriks-Kraft* er negative til NVEs forslag om å ikke regulere hvordan kraftleverandøren presenterer forbrukshistorikk, og peker på at det er nødvendig for sluttbrukere å ha innsyn i sin forbrukshistorikk, særlig ved effektavregning.

Løsningen for gjennomfakturering fra *CGI* gir kraftleverandør mulighet til å lage full forbrukshistorikk, selv om leverandøren bare har hatt kunden en kort periode. De mener det blir feil at kraftleverandøren skal lage forbrukshistorikk kun basert på sine begrensede forbruksdata.

Unntak fra § 7-2 sjette ledd

Forbrukerombudet mener at kraftleverandører som gjennomfakturerer bør pålegges å opplyse om strømprisportalen på sine fakturaer. Ombudet påpeker at forbrukere som har gjennomfakturering ikke vil oppsøke informasjon fra nettselskapet, og dermed ikke vil få informasjon om prisportalen. Ombudet mener formålet med å informere forbrukere om dette er å bedre deres mulighet til å innhente tilstrekkelig informasjon om kraftmarkedet og foreta veloverveide valg.

LOS støtter NVEs forslag til unntak fra § 7-2 sjette ledd.

Unntak fra § 8-3

Justis- og beredskapsdepartementet mener at det bør komme tydeligere frem at forslag til endringer i § 7-3 nytt femte ledd om fakturagebyr, ikke er ment å gi større adgang til å kreve gebyr enn det som følger av andre lover, herunder finansavtaleloven § 39 b. Justis- og beredskapsdepartementet mener at det ikke kan utelukkes at det kan være situasjoner hvor adgang til å kreve papirfakturagebyr i realiteten kan være å anse som et gebyr for bruk av et bestemt betalingsinstrument i finansavtalelovens forstand. Departementet foreslår at forslaget til nytt femte ledd i § 7-3 omformuleres slik at det kun fremgår at avregningsforskriften § 8-3 ikke skal gjelde for kraftleverandører som gjennomfakturerer.

Agder Energi Nett mener NVE bør passe på at tillatelse til å kreve papirfakturagebyr ikke blir et insentiv til kraftleverandørene om å tilby utdaterte faktureringsmetoder fremfor e-faktura. Slike gebyrer kan bli sett på som en inntektskilde for kraftleverandøren.

Gudbrandsdal Energi støtter forslaget om at kraftleverandør skal kunne kreve papirfakturagebyr, og viser til at de praktiserer dette og at det gjør dem mer effektive. De mener imidlertid at regulering av fakturagebyr ikke hører hjemme i forskriften i det hele tatt, da dette bør være del av konkurransen i markedet.

Tussa-24 og Tafjord Marked påpeker at det påløper kostnader både med arbeid og system, og ved utsendelse av elektronisk faktura. Det er derfor urimelig at kraftleverandøren ikke kan kreve gebyrer for andre former for fakturering enn for papirfaktura.

Troms Kraft Nett er kritiske til at nettselskapene ikke har samme muligheter som kraftleverandørene til å pålegge gebyrer på papirfakturaer. Troms Kraft Nett mener at de av miljøhensyn burde ha anledning til å pålegge et miljøgebyr på papirbaserte betalinger, for på den måten å stimulere kundene til å gå over til elektroniske betalingskanaler, noe som gir positive virkninger, både økonomiske og miljømessige.

Logo og kontaktinformasjon

TrønderEnergi Marked støtter at kontaktinformasjon til netteier må fremgå tydelig på faktura, da kraftleverandør ikke besitter kompetanse for å kunne svare på alle nettrelaterte spørsmål. *TrønderEnergi Nett* ønsker ikke at logo til nettselskapet skal være sterkt fremtredende i oversendelsen til sluttbruker, i og med at det er kraftleverandøren som skal

være kontaktpunktet. Nettselskapets kontaktinfo bør fremgå på en diskret, men hensiktsmessig måte på utsendte faktura til sluttbruker.

Hafslund Nett stiller spørsmål til hvorvidt kraftleverandør er forberedt på kundehenvendelser knyttet til nettleien.

3.9.2.2 Tilleggshøring

Original nettleiefaktura

TrønderEnergi Marked og *TrønderEnergi Nett* gjentar at betalingsinformasjon fra original nettleiefaktura ikke bør presenteres til forbruker. De forslår at man ikke gjør selve nettleiefakturaen tilgjengelig, men at man for eksempel via webløsninger viser påløpt forbruk, priser og beløp for gjeldende periode.

Troms Kraft Nett ser ikke behovet for at nettselskapet skal gjøre fakturaen tilgjengelig for sine kunder på nettsidene, all den tid det presiseres i andre paragrafer at fakturaen i hovedtrekk er et forhold mellom kraftleverandør og nettselskaper, og at nettselskaper ikke skal sende faktura direkte til sluttbruker.

3.9.3 NVEs kommentarer

Første ledd

I forbindelse med endringer i avregningsforskriften vedrørende begrensninger i adgangen til forskuddsfakturering med ikrafttredelse 1. januar 2016, ble det gjort endringer i § 7-3 første ledd:

> «Ved felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter *både* de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester *og de bestemmelser som gjelder fakturering av elektrisk energi*.»

I tråd med § 7-3 første ledd har kraftleverandøren som gjennomfakturerer ansvaret for utforming av felles faktura i tråd med de bestemmelser som gjelder både for fakturering av nettjenester og elektrisk energi.[10] Nettselskapet er ansvarlig for fakturering av nettjenester, som beskrevet i punkt 2.6. Kraftleverandøren plikter å gjengi presentasjonen av nettleien på sin faktura slik denne er spesifisert fra nettselskapet. Det er viktig at prissignaler fra nettleien når frem til kundene. For eksempel plikter kraftleverandøren å presentere effektledd og effektbruk på fakturaen til forbrukere som har effektavregning.

Det kan være tilfeller der reguleringen av nettjenester og elektrisk energi avviker fra hverandre. Et eksempel på dette er reglene for forskuddsfakturering. Nettjenester skal faktureres etterskuddsvis i henhold til § 7-1a annet ledd. Kraftleverandører har anledning til å fakturere elektrisk energi forskuddsvis i henhold til § 7-1b tredje ledd. Ved gjennomfakturering skal da bestemmelsen for nettjenester overholdes på den delen av fakturaen som omhandler nettjenester og bestemmelsen for elektrisk energi overholdes på den delen av fakturaen som omhandler elektrisk energi.

[10] § 7-3 første ledd omfatter alle regler knyttet til fakturering av nettjenester eller elektrisk energi, og er således ikke begrenset til bestemmelsene i kapittel 7.

Reglene for fakturering av nettleie som *ikke* gjelder for kraftleverandøren ved gjennomfakturering er tatt inn i bestemmelsen som spesifikke unntak.

NVE minner om at vi kan føre kontroll med at kraftleverandøren utformer felles fakturaen i tråd med § 7-3. Ved manglende overholdelse av reglene, må det gjøres en konkret vurdering av hvem som er ansvarlig for manglende oppfyllelse, og dermed hvem NVE kan pålegge å rette feilen.

Original nettleiefaktura

Ved gjennomfakturering skal nettselskapet sende nettleiefaktura til kraftleverandør, ikke til forbruker. Nettselskapet er imidlertid selv ansvarlig for å sende annen nettrelevant informasjon direkte til forbruker, via post, epost eller andre egnede kanaler.

NVE mener det er viktig at både nettselskap og kraftleverandør gjør original nettleiefaktura tilgjengelig på sine internettsider, samt at kraftleverandøren gjør den tilgjengelig på papirformat til de forbrukere som etterspør det. Dette blant annet for at forbruker skal kunne sjekke at de faktureres korrekt nettleiebeløp av kraftleverandør. NVE er likevel enig i at det ikke er hensiktsmessig at nettselskapets betalingsinformasjon som KID og bankkontonummer presenteres til forbruker, ettersom dette kan skape forvirring hos forbrukeren. Nettselskap og kraftleverandør må derfor sørge for at nettselskapets betalingsinformasjonen ikke er synlig på nettleiefakturaen som gjøres tilgjengelig for forbruker.

I forbindelse med endringer i avregningsforskriften vedrørende begrensninger i adgangen til forskuddsfakturering med ikrafttredelse 1. januar 2016, ble begrepet «forbruker» tatt inn i forskriftens kapittel 7.

§ 7-3 annet ledd vil lyde:

> «Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for ~~sluttbruker~~ *forbruker* på sine internettsider. *Nettselskapets betalingsinformasjon skal ikke være synlig på en slik nettleiefaktura.* Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre ~~den originale nettleiefakturaen~~ *tilsvarende* tilgjengelig for ~~sluttbruker~~ *forbruker* i papirformat.»

Unntak fra § 7-2 første ledd bokstav c

NVE ønsker ikke å pålegge kraftleverandørene å innhente forbruksdata for inneværende og foregående år fra nettselskapet. Bestemmelsen er ikke til hinder for at kraftleverandører som ønsker det, likevel kan innhente denne informasjonen. Kraftleverandøren plikter da også å presentere forbrukshistorikken de har innhentet for de siste to årene, på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

NVE mener det er viktig at forbrukere får tilgang til sin forbrukshistorikk. Frem til lansering av Elhub den 20. februar 2017 er nettselskapet ansvarlig for å informere sluttbrukere om historisk forbruk, jf. avregningsforskriften § 8-2. Dette ansvaret blir ved lansering av Elhub overført til kraftleverandøren, som vil få tilgang til sine kunders forbrukshistorikk etter hvert som historikken bygges opp i Elhub.

NVE ser det ikke som nødvendig å regulere hvordan kraftleverandører presenterer forbrukshistorikk for sine kunder, da kraftleverandører skal konkurrere om å tilby sine kunder de beste løsningene. NVE kan imidlertid komme med veiledning om presentasjon av forbrukshistorikk på forbrukerens faktura, dersom det vurderes som nødvendig for å sikre overholdelse av bestemmelsen.

I forbindelse med endringer i avregningsforskriften vedrørende begrensninger i adgangen til forskuddsfakturering med ikrafttredelse 1. januar 2016, ble § 7-2 tredje ledd omgjort til § 7-2 første ledd bokstav c. NVE har i tillegg lagt til en presisering om at felles faktura skal inneholde forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig for inneværende og foregående år.

§ 7-3 tredje ledd vil lyde:

> «Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 ~~tredje ledd~~ *første ledd bokstav c*. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig *for inneværende og foregående år*, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.»

Unntak fra § 7-2 første ledd bokstav f

NVE er enige med Forbrukerombudet i at det er til forbrukers fordel å få opplyst om deres mulighet til å innhente tilstrekkelig informasjon om kraftmarkedet for å kunne foreta veloverveide valg. Hensynet til forbrukerne veier i dette tilfellet tyngre enn hensynet til kraftleverandørene.

NVE jobber med et forslag om en ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet der kraftleverandør blir sluttbrukers primære kontaktpunkt, der det kun vil være kraftleverandør som fakturerer nettjenester og elektrisk energi felles. Det er ikke ønskelig å legge en føring der kraftleverandøren ikke behøver å gi forbruker nøytral informasjon om markedet og forbrukers mulighet til å bytte leverandør.

I forbindelse med endringer i avregningsforskriften vedrørende begrensninger i adgangen til forskuddsfakturering med ikrafttredelse 1. januar 2016, ble § 7-2 sjette ledd omgjort til § 7-2 første ledd bokstav f.

NVE trekker forslag om unntak fra § 7-2 første ledd bokstav f.

Unntak fra § 8-3

NVE er enig med Justis- og beredskapsdepartementet om at det opprinnelige forslaget i § 7-3 femte ledd ikke bør gi større adgang enn det som følger av annen lovgivning, herunder finansavtaleloven § 39b. Derfor har NVE lagt til følgende presisering:

> «Kraftleverandør*er* som gjennomfakturerer er unntatt fra § 8-3 ~~ved~~ *slik* at *disse* kraftleverandør*ene* kan kreve papirfakturagebyr dersom det anses som nødvendig og *i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lov*.»

NVE finner ikke grunn til å gi kraftleverandøren som gjennomfakturerer adgang til å kreve gebyrer utover papirfakturagebyr. Kostnader som påløper ved for eksempel arbeid og

systemutvikling, eller ved utsendelse av elektronisk faktura, skal inngå i kraftprisen kraftleverandøren tilbyr og bør av forbrukerhensyn ikke skilles ut som egne «gebyrer». Den totale kraftprisen inkludert papirfakturagebyr skal rapporteres til Forbrukerrådets strømpris.no i henhold til forskrift av 9. mars 2015 nr. 194 om rapporteringsplikt for kraftleveringsavtaler.

Som følge av at NVE trekker forslag til § 7-3 fjerde ledd, flyttes det opprinnelige forslaget i § 7-3 femte ledd til fjerde ledd.

Logo og kontaktinformasjon

Selv om krav om sidestilt logo og kontaktinformasjon på fakturaens første side ikke gjelder ved gjennomfakturering, må det fremgå tydelig av fakturaen hvem som selger nettjenester og hvem som selger elektrisk energi. Nettselskap skal fremdeles være forbrukerens kontaktpunkt vedrørende nettjenester, og det er nettopp derfor et krav om at kontaktinformasjonen til nettselskapet skal fremgå tydelig av fakturaen.

Som følge av at NVE trekker forslag til § 7-3 fjerde ledd, flyttes det opprinnelige forslaget i § 7-3 sjette ledd til femte ledd.

3.9.4 Endelig forskriftstekst

§ 7-3 skal lyde:

§ 7-3. *Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi*

Ved felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter både de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester og de bestemmelser som gjelder fakturering av elektrisk energi.

Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for forbruker på sine internettsider. Nettselskapets betalingsinformasjon skal ikke være synlig på en slik nettleiefaktura. Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre tilsvarende tilgjengelig for forbruker i papirformat.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 første ledd bokstav c. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig for inneværende og foregående år, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

Kraftleverandører som gjennomfakturerer er unntatt fra § 8-3 slik at disse kraftleverandørene kan kreve papirfakturagebyr dersom det anses som nødvendig og i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lov.

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side. *For kraftleverandør som gjennomfakturerer er det likevel tilstrekkelig at det tydelig*

fremgår av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi. Kontaktinformasjon til nettselskap skal også tydelig fremgå av fakturaen.

3.10 Ny § 7-4 a. Adgang til gjennomfakturering

3.10.1 Høringsdokumentets forslag

3.10.1.1 Tilleggshøring

§ 7-4a. *Adgang til gjennomfakturering*

Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering som faktureringsmetode overfor forbrukere, må gjennomfakturere for alle sine målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt knyttet til forbrukere.

3.10.2 Høringsinstansenes syn

3.10.2.1 Tilleggshøring

Forbrukerombudet mener den alternative modellen reiser en problemstilling ved at den nødvendiggjør ensidig endring av avtalen mellom kraftleverandør og kunden. Vesentlige endringer i løpende avtaler mellom forbrukere og næringsdrivende skal som hovedregel godtas av forbrukeren gjennom uttrykkelig aksept. Selv om det er slik at endringer i lovgivning kan medføre at avtaler mellom aktørene i markedene må endres, peker Forbrukerombudet på at det normale er at forbrukere uttrykkelig må akseptere vesentlige endringer i løpende avtaler.

BKK Nett ber NVE presisere hvorvidt kraftleverandør som starter gjennomfakturering er nødt til å innhente samtykke fra den enkelte kunde, og om nettselskapet pålegges å undersøke om slikt samtykke foreligger, eller om det er tilstrekkelig for kraftleverandør å endre vilkårene i kraftleveringsavtalen og informere kundene om dette.

Energi Norge og *Fortum Markets* deler NVEs oppfatning om at overgangen til gjennomfakturering ikke vil være en vesentlig avtaleendring til kundens ugunst, da de fleste kunder vil verdsette én faktura.

Troms Kraft Nett påpeker at en overgang til gjennomfakturering kan finne sted uten at kunden har særskilt samtykket til dette. Troms Kraft Nett mener at nettselskapet bør ha anledning til å gjennomføre stikkprøver på det avtalemessige forholdet mellom kraftleverandøren og kunden.

Jæren Everk mener at nettselskapene må kunne få dekket sine direkte kostnader i forbindelse med etablering av gjennomfakturering mot den enkelte kraftleverandør.

3.10.3 NVEs kommentarer

NVE vurderer det som tilstrekkelig at kraftleverandøren endrer vilkårene i sin kraftleveringsavtale for å innføre gjennomfakturering.

NVE har lagt til følgende presiseringer i § 7-4a første ledd:

> «Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering som faktureringsmetode overfor forbrukere, må gjennomfakturere for alle sine målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt knyttet til forbrukere *som kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.»*

I lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven)[11] § 2-4 tredje ledd og ekomforskriften[12] § 1-8 annet ledd finner man regler om at endring i eller opphør av avtale kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt sluttbruker. NVE finner det nødvendig å ta inn en tilsvarende bestemmelse for kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering. Kraftleveringsavtalen skal på bakgrunn av dette endres med minst én måneds varsel slik at eksisterende kunder har rimelig tid til å vurdere endringene. NVE har lagt til en bestemmelse om dette i § 7-4a annet ledd:

> *«Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.»*

Selv om innholdet i avtalen mellom forbruker og kraftleverandør ikke reguleres i detalj av NVE, må en slik avtale være i tråd med de til enhver tid gjeldende lover og regler.

NVE vil presisere at det ikke skal være anledning for nettselskapet å ta betalt fra kraftleverandør for adgang til eller bruk av gjennomfakturering.

3.10.4 Endelig forskriftstekst

Ny § 7-4a skal lyde:

§ 7-4a. *Adgang til gjennomfakturering*

Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering som faktureringsmetode overfor forbrukere, må gjennomfakturere for alle sine målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt knyttet til forbrukere som kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.

Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.

[11] LOV-2003-07-04-83
[12] FOR-2004-02-16-401

3.11 Ny § 7-4 b. Avtale om gjennomfakturering

3.11.1 Høringsdokumentets forslag

3.11.1.1 Opprinnelig høring

§ 7-4. Avtale om gjennomfakturering

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til husholdninger skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold:

a) Alternativ 1:

Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. Kraftleverandør skal stille garanti for 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Nettselskapet skal ha krav på utbetaling av et garantibeløp tilsvarende sine utestående fordringer, opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren. Antall husholdninger med avtale om gjennomfakturering skal oppdateres av kraftleverandør kvartalsvis. Landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie beregnes årlig av NVE.

Alternativ 2:

Nettselskap skal ikke kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør.

b) Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.

c) Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.

d) Husholdningers betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.

e) Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av husholdninger, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra husholdning til kraftleverandør.

f) Utbetalinger fra nettselskap til husholdninger som har avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør skal sendes til kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til husholdningen senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.

g) Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.

h) Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.

3.11.1.2 Tilleggshøring

Alternativ 1 – Krav om sikkerhetsstillelse

§ 7-4b. *Avtale om gjennomfakturering*

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til ~~husholdninger~~ *forbrukere* skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold:

a) Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. Kraftleverandør skal stille garanti for *hvert målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt tilknyttet forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren. Garantien skal beregnes som* 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie. ~~, for hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med.~~ Nettselskapet skal ha krav på utbetaling av et garantibeløp tilsvarende sine utestående fordringer, opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for ~~hver husholdning tilknyttet nettselskapet som har inngått avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren.~~ *hvert av sine målepunkt tilknyttet forbruker som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandør.* Antall ~~husholdninger med avtale om gjennomfakturering~~ *forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren* skal oppdateres av kraftleverandør kvartalsvis. Landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie beregnes årlig av NVE.
b) Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.
c) Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.
d) ~~Husholdningers~~ *Forbrukerens* betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.

e) Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av ~~husholdninger~~ *forbrukere*, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra ~~husholdning~~ *forbruker* til kraftleverandør.
f) Utbetalinger fra nettselskap til ~~husholdninger~~ *forbrukere* ~~som har avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør~~ skal sendes til kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til ~~husholdningen~~ *forbrukeren* senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.
g) Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.
h) Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.

Alternativ 2 – Ingen sikkerhetsstillelse

§ 7-4b. *Avtale om gjennomfakturering*

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til ~~husholdninger~~ *forbrukere* skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold:

a) Nettselskap skal ikke kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør.
b) Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.
c) Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.
d) ~~Husholdningers~~ *Forbrukerens* betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.
e) Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av ~~husholdninger~~ *forbrukere*, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra ~~husholdning~~ *forbruker* til kraftleverandør.
f) Utbetalinger fra nettselskap til ~~husholdninger~~ *forbrukere* ~~som har avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør~~ skal sendes til kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til ~~husholdningen~~ *forbrukeren* senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.

g) Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.
h) Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.

3.11.2 Høringsinstansenes syn

3.11.2.1 Opprinnelig høring

Første ledd

Justis- og beredskapsdepartementet mener at det fremstår som uklart om forslaget i tilstrekkelig grad sikrer de rettigheter som en forbruker har overfor nettselskapet etter forbrukerkjøpsloven. Departementet kan ikke se at det fremgår klart om «fullmakten» fra nettselskapet til kraftleverandøren kun er ment å omfatte utstedelse av faktura og mottak av nettleie, eller om også andre forhold i kontraktsforholdet mellom sluttbrukeren og nettselskapet, som for eksempel krav etter forbrukerkjøpsloven, omfattes. Ved begge alternativer bør forholdet til forbrukerkjøpsloven vurderes.

TrønderEnergi Nett peker på at det verken i høringsdokument 1-2015 eller 13-2015 er definert hvilken fullmakt nettselskapet faktisk skal gi alle kraftleverandørene. *Energi Norge* ber om at det presiseres i første ledd siste punktum at kraftleverandørens fullmakt til opptre som nettselskapets representant er begrenset til det som er nødvendig for å ivareta gjennomfaktureringen.

Hafslund Nett registrerer at NVE ikke har sagt noe rundt et avtaleverk mellom kraftleverandør og sluttbruker, og hva denne må inneholde. *Advokatfirmaet Nordia* stiller spørsmål til formuleringen *«nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til husholdninger skal inngå avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør»*. De påpeker at det er kraftleverandøren som er tilbyder av gjennomfakturering overfor sluttbruker. De foreslår at begrepet «avtale om gjennomfakturering» benyttes om enten avtalen mellom kraftleverandør og nettselskap eller avtalen mellom kraftleverandør og sluttbruker, ikke begge deler, slik NVE gjør i sitt høringsdokument. Avtalen mellom kraftleverandør og nettselskap bør helles kalles en «avtale om fullmakt for kraftleverandøren til å fakturere kundene nettleien på nettselskapets vegne».

Vokks Nett er skeptisk til om NVE egentlig har myndighet til å pålegge nettselskapene som en profesjonell part å måtte inngå avtale med en tredjepart, der tredjepart gis rettigheter og der dette har betydning for de avtalene som nettselskapet har med sine egentlige kunder. De lurer på om kundene vil forstå hvem som har ansvar for hva i dette regimet.

Agder Energi Nett påpeker at de fleste nettselskap hittil har tatt med seg den samfakturerende kraftleverandørens krav i sin stengeprosess. Dette har hatt inndrivingseffekter for kraftselskap og kan ha bidratt til forholdsvis lave tap hos kraftleverandørene frem til nå. *Tussa-24 og Tafjord Marked* mener at kraftleverandørene med dette forslaget blir pålagt en vesentlig økonomisk risiko og ekstra kostnad som ikke

ligger til deres forretning og der de heller ikke får beregne seg kostnadsdekning for økt risiko.

TrønderEnergi Nett anbefaler at det standardiseres hva som skal gjennomfaktureres. De mener at fastbeløp, energiledd, forbruksavgift og andre gebyrer som skal betales fast (som for eksempel gebyr for pulsmåler) kan gjennomfaktureres. Øvrige gebyrer, som for eksempel målerkontroll bør ikke gjennomfaktureres. Disse gebyrene er veldig nettrelaterte og har sitt opphav ofte fra en direkte kommunikasjon mellom nettselskapet og sluttbruker. TrønderEnergi Nett er også av den formening at nettselskapet fremdeles skal melde inn forbruksavgift i denne modellen.

Bokstav a

Høringsinnspillene til § 7-4b bokstav a oppsummeres i punkt 2.4.1.

Bokstav b

Det kom ingen høringsinnspill § 7-4b bokstav b i den opprinnelige høringsrunden.

Bokstav c

TrønderEnergi Nett støtter ikke forslag til bokstav c om at forfallsdato settes minimum 20 kalenderdager fra fakturautstedelse, da dette innebærer en økt kredittid som vil være av negativ økonomisk betydning for nettselskapene. De peker videre på at det ikke er uttrykt noe angående hvilken dato forfall skal beregnes ut i fra, om det er produksjonsdato eller printdato som skal legges til grunn. *Agder Energi Nett* mener 20 dager er en lang betalingsfrist dersom man ikke har månedlig fakturering. *KS Bedrift og DEFO* mener betalingsfrist bør settes til 14, ikke 20 dager. Dette er vanlig betalingsfrist, og det vil gis 9 dager til å inndrive fordringen, før avtalen kan sies opp. *Eidefoss* og *Ringeriks-Kraft* mener også at betalingsfristen bør settes til 14 dager. *Lyse Elnett* påpeker at en utvidelse av betalingsfristen fra 14 til 20 dager vil utgjøre en rentekostnad for nettselskapet.

Energi Norge mener forslaget til bokstav c er tilfredsstillende. *LOS* og *Fortum Markets* støtter også forslaget i bokstav c om minimum 20 kalenderdager fra fakturautstedelse til forfall på nettleiefaktura til privatkunder. *Tussa-24 og Tafjord Marked* mener at en betalingsfrist på 20 dager er for lite, og bør settes til minimum 30 dager. *Hafslund Strøm* understreker at nettselskapenes forfallsfrist må settes slik at kraftleverandørene gis rimelig anledning til motta betaling fra sluttbruker før betaling til nettselskapet skal skje.

Vokks Nett stiller spørsmål til om en ordning der betalingsfrister for nettleie varierer med hvilken kraftleverandør forbrukeren har er et brudd på NVEs nøytralitetsregelverk. De mener at man mot en næringsdrivende leverandør for øvrig bør kunne ha kortere frister enn mot husholdninger.

NØK Kraftlag skriver i kommentar til forslagets bokstav c at det fra deres ståsted er ønskelig med fastsatt dato med utsendelse av faktura fra nettselskap. Dette vil etter deres syn gi mer forutsigbarhet, dagens praksis med alt fra 5 til 12 faktureringstidspunkt skaper forvirring for kundene. Lyse Elnett AS er også positive til en løsning med en fastsatt dato for fakturautstedelse. *Eidsiva Nett* og *Eidsiva Marked* mener at det bør stilles krav til lik faktureringshyppighet i samtlige nettselskap. Da vil kraftleverandørene få en standard å forholde seg til, slik at fakturaene vil ikke gjelde ulike tidsperioder for kraft og nett. Tussa-24 og Tafjord Marked skriver at NVE bør sette en dato for når nettselskapet må ha sendt ut

sin faktura. Ellers vil ulike fakturarutiner hos de ulike nettselskapene føre til en voldsom arbeidsbelastning for kraftleverandør.

Hafslund Strøm foreslår at faktura skal utstedes fra nettselskapet senest 8 kalenderdager fra månedsslutt for den aktuelle faktureringsperioden for profilavregnede målepunkt (da de fleste profilavregnede målepunkt har krav om avlesning den 1. i måneden) og ukeslutt for timeavregnede målepunkt.

Hafslund Nett ber om at NVE ikke fastsetter en dato for utstedelse av faktura for alle nettselskap som tilbyr gjennomfakturering. LOS ønsker heller ikke en fast dato for fakturautstedelse, da de mener dette vil forsinke prosessering av faktura ut til kunde. KS Bedrift og DEFO mener at hvert nettselskap selv må kunne bestemme faktureringssyklus. *Fjordkraft* mener at gjeldende faktureringstakt, med løpende fakturering i henhold til ordinær faktureringsrutine er tilfredsstillende.

Bokstav d

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) understreker at det er viktig at betaling av nettleie fra husholdninger til kraftleverandør har befriende virkning så kunden ikke blir dobbelt fakturert. De støtter løsningen der nettselskapet gir fullmakt til kraftleverandøren til å opptre som representant overfor husholdningskunden. De mener dette er den beste løsningen for å sikre ryddige betalingsforhold og at forbrukeren unngår dobbeltfakturering. *BKK Nett, Forbrukerombudet*, *Fortum Markets* og *Fjordkraft* støtter også forslaget om fullmakt og befriende betaling. *Energi Norge* synes forslaget til bokstav d er tilfredsstillende.

Enkelte høringsparter, blant andre *Agder Energi* og *Skagerak Nett*, lurer på om overdragelse av nettleiefordring fra nettselskap til kraftleverandør kan være en alternativ løsning til fullmaktsmodellen. Etter deres syn er en overdragelse av nettleiefordring et foretrukket alternativ. Agder Energi mener at fullmaktsordningen i realiteten er en form for factoring. De viser til at det å åpne for overdragelse hadde forenklet forskriftens krav og synliggjort for kunden hvem som er den rette betalingsmottaker.

Hafslund Strøm mener de juridiske forhold knyttet til betalingsforholdet mellom sluttbruker, kraftleverandør og nettselskapet er drøftet i for liten grad i høringen. Deres oppfatning er at gjennomfakturering må håndteres ved at kraftleverandøren kjøper nettleiefordringen. Dette for å ivareta de juridiske forholdene knyttet til kravet om at kraftleverandøren skal betale nettselskapet uavhengig av om sluttbruker betaler, at sluttbrukers betaling til kraftleverandøren har befriende virkning og at kraftleverandør rettmessig kan gå til inkasso og rettslig påkrav ved manglende betaling av nettleie fra sluttbruker.

Slik *TrønderEnergi Nett* tolker fullmaktsmodellen NVE skisserer vil det ikke skje en overdragelse av pengekravet. Da vil befriende betaling kun skje til nettselskapet. Med denne modellen vil kraftselskapet få problemer i det kravet føres over til et inkassoselskap for videre inndrivelse av fordringen, da de ikke eier fordringen, i tillegg vil de ikke kunne ta fordringen rettslig uten at den overdras og at det skjer en notifikasjon mot sluttbruker. TrønderEnergi Nett anbefaler at NVE utarbeider en standard der pengekravet overdras i sin helhet til kraftleverandøren ved overføring av de gjennomfakturerte beløpene. Kraftleverandøren vil også da inneha et rettsvern for pengekravet. De mener en modell der

kraftleverandøren overdrar nettleiebeløpet vil gi en mer ryddig og oversiktlig stengeprosess.

Hafslund Nett forutsetter i sitt høringssvar at NVE har foretatt en utredning av forslaget om avtale/fullmakt/befriende betaling og sjekket ut at løsningen ikke er i strid med kredittloven, tvisteloven og evt. annet regelverk. *LOS* støtter NVEs forslag om befriende betaling og fullmaktsmodellen som skisseres, men forventer at modellen er avklart og avstemt med riktige myndigheter. *Agder Energi Nett* forutsetter også at fullmaktsmodellen det legges opp til for befriende betaling avklares med de rette instanser, slik at det ikke kan oppfattes som en omgåelse av de krav som gjelder for finansvirksomhet og factoring. De lurer på hvorfor man ikke like gjerne allerede nå åpner for en løsning hvor kraftleverandør kjøper kravet fra nettselskapet, da dette ville forenkle forskriftens krav, synliggjort for kunden hvem som er rette betalingsmottager og være mer i tråd med den langsiktige planen om ny markedsmodell.

TrønderEnergi Nett påpeker at forslaget legger opp til at kraftleverandøren forskutterer nettleiebeløpet til nettselskapene på vegne av sluttbruker. Dette vil komme i konflikt med en del av finanslovgivningen og slik virksomhet krever konsesjon som finansieringsvirksomhet.

TrønderEnergi Marked etterspør en løsning der kraftleverandøren kan melde om mislighold av faktura til nettselskapet, slik at anlegg kan stenges på et tidligere tidspunkt. Et alternativ til dette kan være å gjøre det mulig for kraftleverandør å gjøre opp fordringen mot nettselskapet med en fastsatt andel (for eksempel 97 %). Differansen kan gå til dekning av kraftleverandørens tap på fordringer, samtidig som nettselskapet får redusert sine kostnader tilsvarende ved at de får mindre ressursbehov knyttet til fakturaprint og porto, purringer, inkasso samt færre henvendelser i kundeservice.

Ringeriks-Kraft mener det må avklares hvem som eier nettleiekravet når sluttbruker ikke gjør opp for seg, og det må avklares hvem som dekker eventuelle saksomkostninger. Mulighet for overdragelse av fordringer må avklares.

TrønderEnergi Marked påpeker at kraftleverandøren bør sikres økonomisk i de tilfeller der det for eksempel er alvorlige målerfeil som gir store korreksjonsbeløp eller der det oppstår en tvist som følge av fakturadetaljene fra netteier.

Bokstav e

Troms Kraft Nett påpeker i sitt høringssvar at det er avgjørende at kraftleverandør har betalingsansvar overfor nettselskapet, uavhengig av om det er foretatt betaling fra husholdningen. *BKK Nett* støtter også forslaget.

Tussa-24 og Tafjord Marked mener det er svært urimelig å pålegge kraftleverandøren å betale nettleien på vegne av kunden uavhengig av om de gjør opp for seg eller ikke.

NØK Kraftlag skriver i kommentar til forslagets bokstav e at forslaget må avklare forholdet rundt om nettselskapet kan kreve inn nettleie på misligholdte tidligere krav fra kraftselskapet. Blant andre *Norges Energi* og *TrønderEnergi Nett* har vært inne på spørsmålet om hvordan kraftleverandør rettmessig kan gå til inkasso og rettslig påkrav ved manglende betaling av nettleie fra husholdningskunde.

TrønderEnergi Nett mener det er uklart hvem som skal bære tapet ved manglende betaling, og hvilken av partene som er ansvarlig dersom det oppstår en tvist om kravet. De lurer på om kraftleverandøren har mulighet til å kreve regress fra nettselskapet dersom sluttbruker misligholder kravet, og kraftleverandøren har betalt opprinnelig nettleiefaktura. Det som er utfordrende i den foreslåtte modellen, mener TrønderEnergi Nett er at kraftleverandøren har fakturering ut mot sluttbruker, mens nettselskapet innehar stengeretten.

Tussa-24 og Tafjord Marked mener også det fremstår som uklart hva som skjer med nettkrav som misligholdes av nettkunden. De lurer på om misligholdt nettleie kan kreves tilbake fra netteier, eller om det er kraftleverandør som risikerer tapet. De mener at dersom det skal skje en risikooverføring til kraftleverandør, må kraftleverandør kunne beregne seg kostnadsdekning for økt risiko. I og med at stengeretten ikke kan brukes for å inndrive krav som gjennomfaktureres, vil det resultere i en stor økning av utestående beløp og mulighet for fremtidig tap for kraftleverandøren. Tussa-24 og Tafjord Marked mener at NVE er for ensidig opptatt av å beskytte nettselskapet mot risiko, og at en konsekvens av dette kan være at nettselskapene selv må fakturere en stor del av kundemassen som kraftleverandører ikke ønsker å tilby gjennomfakturering på bakgrunn av en kredittvurdering. Normalt er det slik ved kjøp av fordringer, at risiko er med i betraktningen når prisen settes.

Skagerak Nett lurer på hvordan fordringstap skal føres hos nettselskapene når det er kraftleverandør som er i mislighold. Videre er forsinkelsesrente (og muligens gebyr) definert som tariffinntekt. Hvordan forholder dette seg med samme for den sluttbruker som betaler forsinket til sin kraftleverandør?

Vedrørende bokstav e skriver *Energi Norge* at dersom det er feil i faktura eller grunnlag for nettfakturaen, er dette innsigelser som må kunne gjøres gjeldende i forhold til kraftleverandørenes betalingsplikt. *Vokks Nett* påpeker at ved gjennomfakturering vil det ved avvik mellom innbetalt og fakturert måtte avklares med kunden hvilken fakturalinje han mener å ha betalt.

Vokks Nett lurer på om NVE mener at kraftleverandøren skal si opp sin ene avtale med nettselskapet dersom de ikke mottar betaling av nettleie fra den enkelte kunden. Dersom dette ikke er tilfellet, vil oversendelse av start og opphørsmeldinger være en elektronisk prosess for inngåelse av avtaler knyttet til konkrete målepunkt. Dette har det ikke blitt benyttet som tidligere. Vokks Nett påpeker at kunder som sliter økonomisk neppe vil få tilgang til gjennomfakturering.

Advokatfirmaet Nordia mener at å frata nettselskap kontrollen med kontantstrømmen fra egen salgsinntekter er et meget sterkt inngrep som de ikke finner paralleller til i andre bransjer. Advokatfirmaet Nordia savner en vurdering av hvordan gjennomfakturering vil påvirke nettselskapenes kredittverdighet i finansmarkedene.

Bokstav f

Energi Norge synes forslaget til bokstav f er tilfredsstillende. *Hafslund Strøm* støtter også forslaget til ny bokstav f, men peker på at det er ulemper ved at kraftleverandør vil kunne få nettleiefakturaer for perioder før og etter sin leveranseperiode. Disse ulempene bør bransjen løse. *LOS* støtter forslag til bokstav f, og legger til at andre løsninger ikke anses som praktisk gjennomførbare. *Hafslund Nett* poengterer at en utbetaling for en tidligere periode nødvendigvis må gå via den kraftleverandøren som er registrert som

fakturamottaker for kunden i det øyeblikk utbetalingen gjennomføres. Energi Norge presiserer også at alle ut- og innbetalinger må rutes via kraftleverandør.

NØK Kraftlag skriver at det må avklares på hvilken måte korrigeringer tilbake i tid skal håndteres. De mener det er naturlig at dette sendes direkte til den kraftleverandøren som har leveransen for nettleie, men at det er noe uklart hvordan strømleveransen da håndteres.

Fjordkraft støtter at utbetalinger skal sendes til kraftleverandøren, men mener at dette kun må gjelde for forbruk i perioden hvor det har vært etablert avtale om gjennomfakturering, og ikke utbetalinger knyttet til periode før avtaleinngåelse eller etter avtale termineres. Det må være samsvar mellom mottager av utbetaling og mottager av kreditnota, og begge disse må merkes med målepunkt-ID. Dagens praksis, hvor nettselskapet sender utbetalinger til det kontonummer som siste faktura ble innbetalt fra, må endres. Ved oppstart av gjennomfakturering må strømleverandørens kontonummer legges inn i systemet til netteier, og likeledes må dette fjernes ved opphør av gjennomfakturering. *CGI* mener det bør spesifiseres nærmere format på utbetaling. Dette bør ses i sammenheng med forslag til bokstav c om innbetaling av nettleiebeløp.

Vedrørende forslag til bokstav f skriver *Statnett* at det er naturlig at utbetalinger følger samme vei som innbetalinger. De påpeker at praksis i bransjen er å bruke neste fakturering til å korrigere, slik at dette scenariet sjelden vil oppstå. Statnett mener at dersom kraftleverandørene også skal foreta utbetalinger av tilgodebeløp til husholdningskunder som har sagt opp gjennomfakturering, eventuelt også kraftleveransen, så må kraftleverandøren kunne beholde tilstrekkelig informasjon om kunden til å kunne foreta en utbetaling innenfor det tidsrom hvor korrigereringer kan forekomme.

BKK Nett ber NVE presisere hvorvidt utbetalinger skal sendes til kraftleverandør også i situasjoner hvor forholdet som utløste utbetalingen skjedde på et tidspunkt før gjennomfakturering var startet (samme problemstilling vil gjelde korrigeringer tilbake i tid). *Lyse Elnett AS* mener det i forslaget ikke er beskrevet hvordan man skal behandle tilgodebeløp, og at det dermed er uklart hva som er husholdningens rettigheter på dette punktet.

KS Bedrift og DEFO mener all kommunikasjon om utbetaling av USLA (utbetaling for svært langvarige avbrudd), bør gå direkte mellom sluttbruker og nettselskap. Selve utbetalingen bør gå via kraftleverandøren.

Forbrukerombudet mener at beløp forbrukeren har til gode fra nettselskapet bør utbetales månedlig selv om kraftleverandøren har valgt å fakturere sjeldnere enn en gang i måneden.

Bokstav g

*BKK Nett, LO*S, *Hafslund Strøm* og *TrønderEnergi Nett* støtter forlaget til bokstav g. TrønderEnergi Nett utfordrer likevel realismen i NVEs foreslåtte faktureringstidsløp med mulighet for oppsigelse av gjennomfakturering ved manglende betaling før neste faktura utstedes. De mener videre det bør gis en regulering i forhold til om det skal foreligge et krav om skriftlighet mellom partene vedrørende oppsigelse av gjennomfakturering. Hafslund Strøm presiserer at kraftleverandøren på vegne av sluttbruker må ha rett til å melde innsigelse i forhold til mottatt nettleiefaktura.

Troms Kraft Nett skriver i sin høringsuttalelse at nettselskapene må ha anledning til å si opp avtale om gjennomfakturering med kraftleverandøren dersom kraftleverandøren ikke har betalt kravet fra nettselskapet innen ni dager etter utsendt purring.

Fjordkraft er enige i at nettselskapet må kunne si opp avtale som gjennomfakturering dersom utestående beløp ikke er betalt etter 20+9 dager. Det bør settes en felles siste frist for oversendelse av faktura. Eventuelle uenigheter knyttet til fakturakravets riktighet må avklares før oppsigelse kan gjennomføres. *Hafslund Nett* mener det må reguleres inn en knapp oppsigelsestid i bokstav g.

Agder Energi Nett mener ordningen med oppsigelse etter kun en manglende betaling ikke er tilstrekkelig for å ivareta hensynet til sluttbrukerne og nettselskapet uten en garantiordning.

Forbrukerombudet bemerker at det vil være uheldig om det innføres en løsning der forbrukeren får et lite stabilt og pålitelig faktureringssystem, for eksempel ved at kraftleverandør som tilbyr gjennomfakturering plutselig må slutte med det fordi leverandøren misligholder betalingsforpliktelsen sin overfor nettselskapet og avtalen om gjennomfakturering dermed blir sagt opp. Hafslund Nett mener også at NVE må ta hensyn til sluttbrukers behov for forutsigbarhet.

Bokstav h

Hafslund Strøm mener det må angis at avtalen først kan sies opp dersom forholdet som er påtalt ikke er rettet opp innen en rimelig angitt frist. *Troms Kraft Nett* mener at dersom kraftleverandøren ikke overholder regelverket knyttet til gjennomfakturering skal dette være å anse som vesentlig mislighold av avtalen og dermed tilstrekkelig grunnlag for å si opp avtalen fra nettselskapets side. *Fjordkraft* er enig i at avtalen bør kunne sies opp ved manglende overholdelse av regelverket. Partene bør imidlertid gis rimelig frist til å rette forholdene før oppsigelse skal kunne skje. Videre bør ikke ethvert avvik nødvendigvis føre til oppsigelse. Oppsigelse bør kun skje ved «vesentlig mislighold», og dette bør være gjenstand for vurdering.

LOS påpeker at gjennomfakturering er frivillig for kraftleverandører, og at de dermed bør ha anledning til å si opp avtalen med nettselskapet uavhengig av grunn. Bokstav h vil således kun gjelde for nettselskapene.

3.11.2.2 Tilleggshøring

Første ledd

Lindorff anbefaler at NVE foretar en vurdering av de juridiske forhold knyttet til den videre innfordring av ubetalt nettleie. Så lenge det ikke skjer en overdragelse av kravet, vil netteier fremdeles stå som kravseier av det ubetalte beløp, selv om dette er fakturert via kraftleverandør. Det er vanskelig å se at fullmaktsforholdet gir kraftleverandør rettigheter utover rett til å viderefakturere, uten at det skjer en reell overdragelse av kravet. Lindorff mener det opprinnelige høringsutkastet ikke berører hvordan gjennomfakturering vil påvirke stengeprosessen.

Bokstav b

Fjordkraft peker på at det i den alternative modellen ikke er behov for å benytte SSE, og at bokstav b bør fjernes i sin helhet.

Bokstav d

Troms Kraft Nett mener den foreslåtte bokstav d er uheldig. Sett i sammenheng med bokstav e vil det etter Troms Kraft Netts syn kunne oppstå uklarheter dersom feilsituasjoner oppstår.

Bokstav e

TrønderEnergi Nett beskriver sin løsning med overdragelse av fakturakravet til kraftleverandør ved overføring av fakturafil. De mener deres løsning er mer i tråd med eksisterende regelverk, samt at den er oversiktlig og gir kraftleverandørene virkemidlene for å kunne drive videre innfordring i de tilfellene det oppstår mislighold fra sluttbruker.

Bokstav g

Vedrørende bokstav g mener *TrønderEnergi Nett* at perioden fra kraftleverandør utelater å betale til nettselskapet kan si opp avtalen er for lang.

3.11.3 NVEs kommentarer

Første ledd

Fullmakten som gis av nettselskapet skal kun gjelde mottak av betaling av nettleie med befriende virkning for husholdningskunde. NVE har stilt dette kravet nettopp av hensyn til forbruker, som ikke skal risikere å betale nettleiebeløpet to ganger. Dette fremgår også tydelig av Finansdepartementets forslag til finansforetaksforskrift § 1-5 om at finansieringsvirksomheten som utøves av kraftleverandør som gjennomfakturerer, skal være begrenset til å yte kreditt til foretakets kunder for betaling av nettleie.

NVE har lagt til en tydeliggjøring i ny § 7-4b første ledd om denne begrensningen i fullmakten som vil lyde følgende:

> «Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant *for mottak av betaling av nettleie*.»

Nettleie inkluderer offentlige avgifter, som for eksempel forbruksavgift på elektrisk kraft.[13]

Forbrukerens rettigheter overfor nettselskapet i henhold til forbrukerkjøpsloven vil være uendret. Forbrukeren skal fortsatt henvende seg til nettselskapet vedrørende avbrudd og mangelfull spenningskvalitet. I praksis kan nettselskapets stengerett i forbrukerkjøpsloven § 48a komme til anvendelse ved betalingsmislighold. Kraftleverandør har ikke stengerett etter forbrukerkjøpsloven. Ved gjennomfakturering er nettselskapet i utgangspunktet sikret betaling av nettleie, ettersom kraftleverandør er pålagt å ha betalingsansvar. I høringsdokument 1-2015 skriver NVE at ved *forbrukerens* betalingsmislighold, har kraftleverandør anledning til å si opp kraftleveringsavtalen. Nettselskapet skal etter dette fakturere forbrukeren direkte, og normal purre-, inkasso- og stengevarselsrutine hos

[13] Jf. FOR-2012-11-14-1066 - forskrift om prisopplysninger for varer og tjenester § 20, jf. § 3

nettselskapet vil gjelde. Det samme gjelder dersom *kraftleverandøren* misligholder sitt betalingsansvar ved at betaling av nettleie uteblir. Nettselskapet har adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering (§ 7-4b annet ledd bokstav g). Dersom forbrukeren allerede har betalt nettleiebeløpet til kraftleverandøren, har betalingen skjedd med befriende virkning selv om kraftleverandør av ulike grunner ikke «viderebetaler» til nettselskapet. På denne måten slipper forbrukeren å bli belastet to ganger for samme nettleiebeløp. Nettselskapet kan da kreve det utestående beløp via bankgarantien, og vil deretter fakturere forbrukeren på vanlig måte.

Kraftleverandør skal gjennomfakturere nettleien, bestående av fastbeløp, energiledd, forbruksavgift, mva. og eventuelt et effektledd. Eventuelle andre faste gebyrer, som for eksempel gebyr for pulsmåler, kan også inngå i gjennomfaktureringen. NVE stiller ikke krav om at kraftleverandører som ønsker å gjennomfakturere også må fakturere øvrige, sporadiske kostnader på vegne av nettselskapet. Dette kan for eksempel dreie seg om anleggsbidrag eller gebyr for målerkontroll. Slike tjenester skal avtales direkte mellom nettselskap og forbruker, og betalingen for tjenesten bør gjøres opp direkte mellom forbruker og nettselskap. Se mer om dette i punkt 3.2.3.

Kraftleverandør er ansvarlig for å følge gjeldende regelverk for registrering av inn- og utgående mva.

Bokstav a

NVE har besluttet at kraftleverandøren skal stille med en bankgaranti overfor nettselskapet. Dette skal være en selvskyldnergaranti.

Dersom kraftleverandøren ønsker det, skal de kunne stille én sikkerhet overfor alle nettselskapene, altså en «én-til-mange» garanti. Hvert enkelt nettselskap vil da ha krav på sin andel av sikkerhetsbeløpet. I tilfeller der kraftleverandører ikke har tilgang til en slik løsning, eller der slik løsning er for kostbar, skal kraftleverandøren alternativt stille med én garanti mot hvert enkelt nettselskap.

NVE fastsetter det maksimale sikkerhetsbeløpet nettselskapet kan kreve. Nettselskapet kan kreve sikkerhet for et beløp opp til landsgjennomsnittlig nettleie for januar måned for det antall nettkunder kraftleverandøren har en aktiv kraftleveringsavtale med.

Garantibeløpet skal beregnes på følgende måte:

Estimert landsgjennomsnittlig nettleie publiseres årlig på nve.no. Der oppgis både årlig fastbeløp, energiledd og elavgift. Det månedlige fastbeløpet er da $\frac{1}{12}$ av det årlige fastbeløpet. Multipliser energiledd og elavgift med estimert forbruk for januar måned. Multipliser så med antall nettkunder som skal ha gjennomfakturering via kraftleverandøren.

Estimert forbruk for en gjennomsnittlig norsk husholdning er 20 000 kWh i året. Konsulentselskapet Optimeering beregnet en representativ JIP for Norge i slutten av 2014.[14] Deres beregninger viser at 12,5 % av det årlige forbruket forekommer i januar, noe som vil si at estimert forbruk i januar er 2 500 kWh.

[14] NVE Rapport 82-2015: «Beregning av nasjonal justert innmatingsprofil», konsulentrapport utarbeidet av Optimeering AS

Et regneeksempel for år 2016:

Landsgjennomsnittlig nettleie

Fastledd ekskl. mva.: 1 636 kr i året = 136,33 kr i mnd.

Energiledd ekskl. mva.: 18,4 øre/kWh

Elavgift ekskl. mva.: 16 øre/kWh

Estimert forbruk

Estimert forbruk for en gjennomsnittlig husholdning: 20 000 kWh i året

Estimert forbruk for januar: 12,5 % av årsforbruket = 2 500 kWh

Beregnet landsgjennomsnittlig nettleie per nettkunde

969,33 kr (ekskl. mva.)

Totalt

En kraftleverandør med 10 000 kunder vil da måtte stille sikkerhet for 9 693 300 kr (ekskl. mva.).

Med en bankgarantikostnad på 0,5-2 % vil dette koste kraftleverandøren ca. 5-20 kr per kunde i året.

Se ytterligere omtale av sikkerhetsstillelse i kapittel 2.4.

NVE har forenklet det språklige i forslag om sikkerhetsstillelse i bokstav a. Bestemmelsen vil lyde:

> «Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. ~~Kraftleverandør skal stille garanti for hvert målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt tilknyttet forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren. Garantien skal beregnes som 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie.~~ Nettselskapet skal ~~ha~~ *stille* krav ~~på utbetaling av~~ *om* et garantibeløp ~~tilsvarende sine utestående fordringer,~~ opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hvert av sine målepunkt tilknyttet forbruker som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandør. Antall forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren skal oppdateres av kraftleverandør ~~kvartalsvis~~ *minst hvert kvartal*. *Den l*andsgjennomsnittlig*e*, månedlig*e* nettleie*n* ~~beregnes~~ *vil fastsettes* årlig av NVE.»

Bokstav b

Selv om det med den alternative modellen ikke er lagt opp til meldingsutveksling knyttet til av- og påmelding av den enkelte forbruker, vil det fremdeles være behov for

informasjonsutveksling mellom kraftleverandørene og nettselskapene. Dette gjelder særlig oversendelse av fakturainformasjon.

NVE regulerer gjennomfakturering for at kraftleverandører skal kunne konkurrere om å tilby felles fakturering i flere nettområder. Da er det viktig at det finnes en standard modell for informasjonsutveksling. Ved å forskriftsfeste at avtalen mellom nettselskap og kraftleverandør skal inneholde en bestemmelse som presiserer at informasjonsutveksling skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer, som er fastsatt av SSE, sikrer NVE at alle aktørene har én standard å forholde seg til.

Bokstav c

NVE mener kraftleverandøren skal betale nettleiebeløpet på forfall til nettselskapet, og at forfall skal settes til minimum 20 kalenderdager etter fakturautsendelse. Med fakturautsendelse mener NVE den dagen fakturaen/fakturainformasjonen oversendes til kraftleverandør. NVE mener dette er nødvendig for å sikre at kraftleverandøren kan fakturere sine kunder før nettleiebeløpet skal betales til nettselskapet.

NVE anser det ikke som brudd på nøytralitetsregelverket at forbrukere som har gjennomfakturering får en annen forfallsdato på sin nettleiefaktura enn forbrukere som faktureres direkte fra nettselskapet.

NVE vil ikke fastsette en dato for utstedelse av faktura for alle nettselskap ved gjennomfakturering, men legger opp til at nettselskapene kan fakturere forbrukere med gjennomfakturering i henhold til sine ordinære faktureringsrutiner.

Bokstav d

NVE opprettet en dialog med Finanstilsynet da arbeidet med den første høringen startet. Konklusjonen fra Finanstilsynet er at gjennomfakturering har fellestrekk med factoringvirksomhet, som er å anse som finansieringsvirksomhet.[15] Finanstilsynet har videre vurdert at det er meget sannsynlig at kraftleverandør kan komme i en situasjon der de yter kreditt, på grunn av kraftleverandørens betalingsansvar.

Etter Finanstilsynets vurdering vil det være hensiktsmessig å gjøre et generelt unntak fra finanslovgivningen for kraftleverandører som har innført gjennomfakturering som faktureringsmetode. NVE viser til Finanstilsynets tilrådning av 4. november 2015. Her tilrår Finanstilsynet at Finansdepartementet fastsetter et generelt unntak for kraftleverandørens finansieringsvirksomhet. I desember 2015 sendte Finansdepartementet blant annet forslag til forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften) på høring. I denne forskriften er det foreslått at kraftleverandører som gjennomfakturerer i henhold til avregningsforskriften, er unntatt fra kravet om konsesjon i medhold av finansforetaksloven § 2-9.[16] Det fremgår videre av annet ledd at unntaket er begrenset til å yte kreditt til foretakets kunder for betaling av nettleie.

---

[15] Finanstilsynets brev av 4. november 2015.

[16] Finanstilsynets høringsnotat 18.12.2015. Forslag til forskrifter til finansforetaksloven mv. Høringsfristen gikk ut 1. april 2016. https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forskrifter-til-finansforetaksloven/id2468780/

Det foreligger ingen uttrykkelig forbud i energilovgivningen mot overdragelse av nettleiefordringer. En kreditor kan fritt overdra en pengefordring til ny kreditor, med mindre noe annet fremgår av avtale eller lov. Kontrollforskriften § 1-4 tredje ledd fastslår imidlertid at nettselskapet kan la andre utføre tjenester på egne vegne, men at nettselskapet utad skal fremstå som ansvarlig for de oppgaver og tjenester som utføres av andre. Dersom nettselskap og kraftleverandør avtaler en overdragelse av nettleiefordring, må dette skje innenfor de rammer som følger av lovgivningen.

NVE stiller ikke i denne omgang krav om overdragelse av nettleiefordring i avregningsforskriften. Temaet overdragelse av fordring vil tas opp ved vurdering av innføring av ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet (også kalt «én regning»). Det er planlagt at høring av regler for den nye modellen vil skje i løpet av 2017.

Bokstav e

I NVEs kommentarer til § 7-4 bokstav e) skriver vi følgende:

> «Under den forutsetning at kraftleverandør har et gyldig pengekrav mot husholdningene, har kraftleverandøren adgang til å inndrive utestående krav, herunder nettleiebeløpet som gjennomfaktureres, etter vanlig inkassoregler.»

Siden kraftleverandøren har et betalingsansvar som også gjelder ved manglende betaling fra forbrukeren, medfører dette at kraftleverandøren må betale nettleiebeløpet til nettselskapet etter forfall for å innfri nettleiefordringen. Dette må kraftleverandøren gjøre uavhengig av om forbruker har betalt hele, deler eller ingenting av nettleiebeløpet til kraftleverandøren. Når denne nettleiefordringen er betalt av kraftleverandør, er denne innfridd. Kraftleverandøren har med andre ord oppfylt sitt betalingsansvar.

Kraftleverandørens betalingsansvar kan, som enkelte høringsparter har kommentert, medføre økonomisk tap for kraftleverandør. Dette er bakgrunnen for at NVE i høringsdokument 1-2015 har kommentert at kraftleverandør bør ha et gyldig pengekrav for å kunne inndrive et utestående krav for manglende betaling av nettleie. Kraftleverandør har adgang til å etablere en *separat* fordring i kraft av avtalen mellom kraftleverandør og forbrukeren. Som et eksempel kan kraftleverandør avtale med forbruker om at kraftleverandør kan fremme et pengekrav i de tilfeller forbrukeren misligholder betaling av nettleie og kraftleverandør har betalt nettleien. På denne måten blir kraftleverandør kreditor og har mulighet til å gå videre med purringer og eventuelt inkasso ved utestående betaling fra forbrukeren. Riktignok har kraftleverandør ikke stengerett, men kan i tillegg til retten til å kreve oppgjør via inkasso, si opp kraftleveringsavtalen med forbrukeren som ikke har betalt nettleiebeløpet. I disse tilfeller vil forbrukeren bli satt på nettselskapets leveringsplikt. Dersom forbruker fortsetter å misligholde betaling av nettleie, kan nettselskapet benytte seg av sin stengerett etter forbrukerkjøpsloven § 48a.

NVE har ikke til hensikt å regulere innholdet i avtalen mellom kraftleverandør og forbruker, og dette vil dermed være opp til hver enkelt kraftleverandør.

Nettselskapet kan føre fordringstap som følge av eventuelt mislighold fra kraftleverandør på tilsvarende måte som de fører mislighold fra sluttbruker. Nettselskapet har anledning til å kreve sikkerhetsstillelse fra kraftleverandør, se punkt 2.4. Forsinkelsesrenter som nettselskapet henter inn av kraftleverandør som følge av betalingsmislighold skal føres som faktisk inntekt og faller inn under nettvirksomheten (jf. kontrollforskriften § 1-4 første

ledd). I de tilfeller nettleiefordringen er gjort opp av kraftleverandør, men kraftleverandør har et utestående krav fra forbruker, kan kraftleverandøren som fordringshaver kreve forsinkelsesrenter fra forbruker etter reglene i forsinkelsesrenteloven. Purregebyr kan belastes skyldner innenfor rammene av inkassoloven og inkassoforskriften.

Det er ikke lagt opp til at nettselskapet kan kreve inn nettleie som er misligholdt av forbruker for perioder før innføring av gjennomfakturering via kraftleverandør.

Avtalen mellom nettselskap og kraftleverandør bør spesifisere hvordan uenighet mellom kraftleverandør og nettselskap om felles fakturaen skal håndteres. Dette vil heller ikke reguleres av NVE.

Bokstav f

Utbetalinger fra nettselskap til forbruker tilknyttet ordinær avregning og fakturering skal gå via kraftleverandør dersom kraftleverandør har gjennomfakturering for nettselskapets kunder. Utbetaling av tilgodebeløp kan bare sendes til kraftleverandøren som har en aktiv kraftleveringsavtale med forbrukeren på det tidspunktet utbetalingen skjer. Alternativt må utbetalingen gå direkte til forbruker fra nettselskapet.

Nettselskapet må gjøre nødvendige systemtilpasninger for å sørge for at utbetalingen skjer som avtalt med kraftleverandør. I henhold til § 7-4b annet ledd bokstav b kan SSE fastsette de nødvendige formater og protokoller, samt tidsrammer, for informasjonsutveksling knyttet til slike utbetalinger.

Forbrukere har krav på å få utbetalinger videresendt fra sin kraftleverandør, i henhold til denne bestemmelsen. Dersom kraftleverandør ikke videresender utbetaling til forbrukeren av ulike grunner, må nettselskapet betale beløpet på nytt, denne gangen direkte til forbruker. Nettselskapet bør i avtalen med kraftleverandør sikre seg tilstrekkelig regressmulighet overfor kraftleverandør for å kunne kreve den første utbetalingen tilbakebetalt.

Utbetalinger fra nettselskapet skal alltid gå via kraftleverandør dersom det er utbetalinger knyttet til ordinær avregning og fakturering av nettleie. Utbetalinger knyttet til uforutsette hendelser, som for eksempel USLA, kan imidlertid gå direkte fra nettselskap til forbruker dersom nettselskapet ønsker det, som beskrevet i punkt 3.2.3.

NVE har lagt til en tydeliggjøring i § 7-4b bokstav f:

> «Utbetalinger *tilknyttet avregning og fakturering av nettleie* fra nettselskap til forbrukere skal sendes ~~til~~ *via* kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til forbrukeren senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.»

Bokstav g

NVE er enig i at et lite stabilt og pålitelig faktureringssystem er uheldig for forbruker, og understreker at nettselskapet må gi kraftleverandør tydelig beskjed om oppsigelse som følge av manglende betaling. Samtidig mener NVE at det også er uheldig om kraftleverandører som ikke har til hensikt å betale nettleiebeløpet videre til nettselskapet får anledning til å innkreve nettleie fra forbrukeren over lengre tid. Kraftleverandøren må anses som en profesjonell aktør. Det forventes derfor at kraftleverandøren klarer å overholde sine betalingsforpliktelser overfor nettselskapet innenfor gitte frister.

NVE mener at nettselskapet skal ha anledning til å si opp avtalen om gjennomfakturering med kraftleverandør ved manglende innbetaling. Nettselskapet bør imidlertid gi kraftleverandøren en reell anledning til å rette eventuelle feil.

Rutiner for informasjonsutveksling mellom kraftleverandør og nettselskap vedrørende manglende betaling og mulig oppsigelse kan fastsettes av SSE, i tråd med § 7-4b annet ledd bokstav b.

Avtalen mellom nettselskap og kraftleverandør bør spesifisere hvordan uenighet mellom forbruker og nettselskap om nettleiefakturaen skal håndteres. Dette vil ikke reguleres av NVE.

Bokstav h

NVE mener at oppsigelse av gjennomfaktureringsavtalen er et viktig virkemiddel for nettselskapet, for å sikre at kraftleverandør opptrer i tråd med avtalen. Brudd på reglene om felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen. Utover dette må partene selv vurdere hva som skal anses som vesentlig mislighold, og dermed grunn til oppsigelse. Nettselskapet har ikke anledning til å forskjellsbehandle kraftleverandører eller på annen måte misbruke tilgangen til oppsigelse (jf. § 8-1). Det må fastsettes en god prosess og en rimelig frist for oppsigelse i avtalen.

Kraftleverandører bestemmer selv om de ønsker å ha gjennomfakturering eller ikke, og kan når som helst si opp avtale om gjennomfakturering i tråd med de oppsigelsesvilkår som fastsettes i avtalen.

I tråd med energilovforskriften § 4-10 kan kraftleverandøren bringe saken inn til NVE for avgjørelse, dersom det oppstår uenighet mellom kraftleverandør og nettselskap om grunnlag for en eventuell oppsigelse av avtale om gjennomfakturering.

3.11.4 Endelig forskriftstekst

Ny § 7-4b skal lyde:

§ 7-4b. *Avtale om gjennomfakturering*

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til forbrukere skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant for mottak av betaling av nettleie.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold.

a) Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. Nettselskapet skal stille krav om et garantibeløp opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hvert av sine målepunkt tilknyttet forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren. Antall forbrukere som har inngått avtale om leveranse av

kraft med kraftleverandøren skal oppdateres minst hvert kvartal. Den landsgjennomsnittlige, månedlige nettleien vil fastsettes årlig av NVE.

b) *Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.*

c) *Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.*

d) *Forbrukerens betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.*

e) *Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av forbrukere, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra forbruker til kraftleverandør.*

f) *Utbetalinger tilknyttet avregning og fakturering av nettleie fra nettselskap til forbrukere skal sendes via kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til forbrukeren senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.*

g) *Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.*

h) *Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.*

3.12 Endring av § 8-1. Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt

3.12.1 Høringsdokumentets forslag

3.12.1.1 Opprinnelig høring

§ 8-1. *Nettselskapets nøytralitet og informasjonsplikt*

Nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere, herunder når det gjelder:

a) informasjon om kraftleverandører og kraftmarkedet,

b) håndtering av leverandørskifter,

c) nyetablering av abonnement,

d) oversendelse av måledata,

e) valg av faktureringsrutiner,

f) avregnings- og faktureringsplikt.

Nettselskapet skal håndtere informasjon på en måte som gjør at enkeltleverandører ikke kan gis konkurransefortrinn.

Nettselskapet skal informere sluttbrukere om relevante forhold knyttet til leverandørskifte, måling og avregning.

Nettselskapet skal på forespørsel oppgi den justerte innmatingsprofilen for siste kalenderår og hvilke kraftleverandører som er balanseansvarlige i nettselskapets kraftnett.

På forespørsel skal nettselskapet stille all pliktig informasjon etter dette kapitlet til disposisjon på et allment brukt elektronisk format, dersom informasjonen er lagret elektronisk.

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde. Ved ~~oppstart av~~ *leveringsstart for* leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et ~~oppstartbrev~~ *brev* som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat.

Sluttbrukere som mottar leveringspliktig kraftleveranse skal informeres om endringer i priser og leveringsvilkår senest tre uker før endringen finner sted.

For å legge til rette for en effektiv håndtering av leverandørskifte, anleggsovertagelse og oppstart skal alle nettselskap med distribusjonsnett gjøre relevante kundedata tilgjengelige for en internettbasert søketjeneste administrert av avregningsansvarlig.

Dersom nettselskapet tilbyr felles fakturering, skal dette gjøres på like og ikke-diskriminerende vilkår.

3.12.1.2 Tilleggshøring

§ 8-1 sjette ledd første punktum skal lyde:

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde*, herunder hvilke kraftleverandører som har valgt felles fakturering*.

3.12.2 Høringsinstansenes syn

3.12.2.1 Opprinnelig høring

Energi Norge mener det bør fremgå tydeligere i forskriften at nettselskapene som ønsker å tilby felles fakturering, vil bli pålagt å tilby gjennomfakturering til de kraftleverandørene

som ønsker det. *Fjordkraft* mener dette må fremkomme eksplisitt i forskriften for å unngå tolkningstvil.

BKK Nett er enige i at gjennomfakturering er en form for felles fakturering som ikke favoriserer enkelte kraftleverandører. De foreslår at NVE stiller krav om at kraftleverandører som ønsker å tilby gjennomfakturering i enkelte nettområder, ikke samtidig kan ha samfakturering. Dette vil bedre konkurransesituasjonen og kan bidra til å tvinge frem splitt av kundedatabaser i vertikalintegrerte selskap der kraftleverandøren ønsker å tilby gjennomfakturering.

BKK Nett ber om at NVE veileder nettselskapene om hvilken praksis de skal ha dersom de blir kontaktet av en kundes forretningsfører, energiforvalter eller liknende.

3.12.2.2 Tilleggshøring

Fjordkraft støtter ikke forslaget om at netteier skal informere om hvilke kraftleverandører som har felles faktura. De påpeker at i de tilfeller hvor gjennomfakturering ikke er på plass enda, vil dette favorisere den lokale kraftleverandøren som har samfakturering. Videre fremstår det unaturlig at netteier som nøytral part skal informere om hvilke leverandører som kan levere bestemte produkter og tjenester.

Fortum Markets støtter NVEs forslag til nytt niende ledd, da det er viktig med nøytral informasjon om hvem som leverer felles fakturering i et nettområde.

TrønderEnergi Nett mener at publisering av informasjon om hvilke kraftleverandører som tilbyr gjennomfakturering bør håndteres på samme måte som øvrige opplysninger om kraftleverandører per nettområde i Ediel-leverandørliste. Denne listen oppdateres av kraftleverandørene selv.

3.12.3 NVEs kommentarer

NVE mener formuleringen som er foreslått i § 8-1 nytt niende ledd og kommentarene til bestemmelsen, er tilstrekkelig til å kreve at nettselskapene tilbyr gjennomfakturering dersom de tilbyr samfakturering.

NVE vil ikke i denne omgang stille krav om at kraftleverandører som tilbyr gjennomfakturering i enkelte nettområder ikke kan tilby samfakturering. Utfasing av samfakturering kan være en sannsynlig konsekvens av krav om skilte kundedatabaser innen 2019. Slik utfasing bør skje på det tidspunkt som er mest gunstig for nettselskapet. Hvilke krav som stilles til samfakturering vil imidlertid kunne revurderes dersom samfakturering opprettholdes også etter splitt av kundedatabaser er gjennomført. Videre vil det ved overgang til ny markedsmodell for sluttbrukermarkedet innføres en ny faktureringsmetode som vil være obligatorisk for alle.

Det gjøres ingen endringer i reglene for hvordan et nettselskap skal forholde seg til henvendelser fra en sluttbrukers forretningsfører, energiforvalter eller liknende. NVE regulerer ikke hvilke rutiner nettselskapet skal ha i slike situasjoner. NVE vil imidlertid påpeke at nettselskapet skal i enhver sammenheng opptre nøytralt overfor kraftleverandører og sluttbrukere (jf. § 8-1 første ledd). Nettselskapet kan med andre ord ikke tilby en løsning til én sluttbruker uten å gjøre den tilgjengelig for alle sluttbrukere i tilsvarende situasjon. Sluttbrukerens tilgang til historiske forbruksdata reguleres i § 8-2. Tredjeparts tilgang til å

be om informasjon på vegne av sluttbruker reguleres vanligvis i egne avtaler, og disse faller utenfor NVEs myndighetsområde.

NVE mener det er viktig at forbrukere får nøytral informasjon om hvilke kraftleverandører som har avtale om gjennomfakturering med deres nettselskap. På denne måten kan de ta informerte valg om hvilken kraftleverandør de ønsker. Nettselskapet kan imidlertid ikke informere om hvem som tilbyr felles fakturering før de har lagt til rette for tilgang til nøytral felles fakturering for alle kraftleverandører.

NVE ønsker ikke å legge føringer for hvordan publisering av opplysninger om hvilke kraftleverandører som felles fakturerer skal håndteres, utover at det er nettselskapets ansvar å publisere dette på sine internettsider på en nøytral måte. NVE anser det som naturlig at rutiner for håndtering av dette utarbeides av SSE i samarbeid med bransjen. NVE bemerker for øvrig at ethvert nettselskap til enhver tid vil ha presis og oppdatert informasjon om hvilke kraftleverandører som har inngått avtale om gjennomfakturering med dem, uavhengig av opplysninger om kraftleverandør per nettområde i Ediel-leverandørlisten.

3.12.4 Endelig forskriftstekst

§ 8-1 sjette ledd skal lyde:

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde*, herunder hvilke kraftleverandører som har valgt felles fakturering*. Ved *leveringsstart for* leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et *brev* som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 8-1 nytt niende ledd skal lyde:

Dersom nettselskapet tilbyr felles fakturering, skal dette gjøres på like og ikke-diskriminerende vilkår.

4 Endelig forskriftstekst

Forskrift om endring av forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 3. mai 2016 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1 g og i, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

I

I forskrift om 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. gjøres følgende endringer:

§ 1-3 to nye definisjoner skal lyde:

Felles fakturering: enhver form for samlet fakturering av nettjenester og elektrisk energi.

Gjennomfakturering: kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker. Anleggsbidrag og utbetaling til sluttbrukere ved svært langvarige avbrudd omfattes ikke av fakturering av nettjenester ved gjennomfakturering.

Ny § 1-4a skal lyde:

§ 1-4a. *Elektronisk distribusjon av fakturainformasjon ved gjennomfakturering*

Nettselskapet skal ikke sende faktura for nettjenester direkte til sluttbruker. Nettselskapet skal oversende elektronisk faktura for nettjenester til kraftleverandør, herunder fakturagrunnlag og originalfaktura. Eventuelle purringer, betalingspåminnelser og lignende skal heller ikke sendes direkte til sluttbruker.

Elektronisk handelsformat skal være standard elektronisk format for distribusjon av faktura for nettjenester og fakturagrunnlag til kraftleverandør. Målepunkt-ID skal benyttes i oversendelsen for å identifisere sluttbrukeren.

Nettselskapet skal informere forbruker om at avtalegirofullmakt for betaling av nettleie til nettselskapet må slettes ved overgang til gjennomfakturering.

§ 7-3 skal lyde:

§ 7-3. *Felles fakturering av nettjenester og elektrisk energi*

Ved felles fakturering, herunder purring, betalingspåminnelser og lignende, av nettjenester og elektrisk energi skal fakturering av elektrisk energi skje etter både de bestemmelser som gjelder for fakturering av nettjenester og de bestemmelser som gjelder fakturering av elektrisk energi.

Ved gjennomfakturering skal både nettselskap og kraftleverandør gjøre original nettleiefaktura tilgjengelig for forbruker på sine internettsider. Nettselskapets betalingsinformasjon skal ikke være synlig på en slik nettleiefaktura. Kraftleverandør skal på forespørsel gjøre tilsvarende tilgjengelig for forbruker i papirformat.

Kraftleverandør som gjennomfakturerer er unntatt fra § 7-2 første ledd bokstav c. Kraftleverandør som gjennomfakturerer skal likevel påse at felles faktura inneholder forbruksdata som kraftleverandøren har tilgjengelig for inneværende og foregående år, presentert på en måte som er oversiktlig og lett å forstå.

Kraftleverandører som gjennomfakturerer er unntatt fra § 8-3 slik at disse kraftleverandørene kan kreve papirfakturagebyr dersom det anses som nødvendig og i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lov.

Logo og kontaktinformasjon for nettselskap og kraftleverandør skal fremgå sidestilt i fakturaen. Denne informasjonen skal plasseres øverst på fakturaens første side. *For kraftleverandør som gjennomfakturerer er det likevel tilstrekkelig at det tydelig fremgår av fakturaen hvem som er selger av nettjenester og hvem som er selger av elektrisk energi. Kontaktinformasjon til nettselskap skal også tydelig fremgå av fakturaen.*

Ny § 7-4a skal lyde:

§ 7-4a. *Adgang til gjennomfakturering*

Kraftleverandører som ønsker gjennomfakturering som faktureringsmetode overfor forbrukere, må gjennomfakturere for alle sine målepunkt tilknyttet nettselskapet. Dette gjelder kun målepunkt knyttet til forbrukere som kraftleverandøren har inngått kraftleveringsavtale med i henhold til § 2-3. Kraftleveringsavtalen skal i tillegg inneholde informasjon om at gjennomfakturering skal benyttes som faktureringsmetode.

Kraftleverandøren skal varsle eksisterende kunder om endring i kraftleveringsavtalen. Endring i kraftleveringsavtalen kan tidligst tre i kraft én måned etter at varsel er sendt forbruker.

Ny § 7-4b skal lyde:

§ 7-4b. *Avtale om gjennomfakturering*

Nettselskap som tilbyr gjennomfakturering til forbrukere skal inngå en avtale om gjennomfakturering med kraftleverandør. Nettselskapet skal tilby samme avtale til alle kraftleverandører. Nettselskap skal gi kraftleverandør fullmakt til å opptre som nettselskapets representant for mottak av betaling av nettleie.

En avtale om gjennomfakturering skal regulere følgende forhold:

a) Nettselskap kan kreve sikkerhetsstillelse av kraftleverandør. I avtalen skal da følgende klausul benyttes: Kraftleverandør skal stille med en bankgaranti som sikkerhetsstillelse. Nettselskapet skal stille krav om et garantibeløp opp mot en øvre grense på 100 % av en landsgjennomsnittlig, månedlig nettleie for hvert av sine målepunkt tilknyttet forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren. Antall forbrukere som har inngått avtale om leveranse av kraft med kraftleverandøren skal oppdateres minst hvert kvartal. Den landsgjennomsnittlige, månedlige nettleien vil fastsettes årlig av NVE.

b) Informasjonsutveksling ved gjennomfakturering skal skje ved bruk av de formater og protokoller, og innenfor de tidsrammer som er fastsatt av Systemstøtten for Ediel.

c) Kraftleverandøren skal betale nettleien innen forfall til nettselskap. Nettselskapets forfallsdato skal settes til minst 20 kalenderdager etter fakturautstedelse.

d) Forbrukerens betaling til kraftleverandør skal ha befriende virkning overfor nettselskap.

e) Kraftleverandør skal betale nettleie på vegne av forbrukere, uavhengig av om det foregår en innbetaling fra forbruker til kraftleverandør.

f) Utbetalinger tilknyttet avregning og fakturering av nettleie fra nettselskap til forbrukere skal sendes via kraftleverandør. Kraftleverandør skal utbetale tilgodebeløpet til forbrukeren senest ved sin førstkommende fakturautstedelse.

g) Nettselskap kan si opp avtale om gjennomfakturering dersom kraftleverandøren innen 9 dager etter utstedt purring fra nettselskapet ikke har betalt utestående krav.

h) Dersom kraftleverandør eller nettselskap ikke overholder gjeldende regelverk for felles fakturering, har partene adgang til å si opp avtalen om gjennomfakturering. Manglende overholdelse av gjeldende regelverk for felles fakturering skal anses som vesentlig mislighold av avtalen.

§ 8-1 sjette ledd skal lyde:

Nettselskapet plikter å informere sluttbrukere om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i deres nettområde*, herunder hvilke kraftleverandører som har valgt felles fakturering*. Ved *leveringsstart for* leveringspliktig kraftleveranse i medhold av energiloven § 3-3 skal nettselskapet uten ugrunnet opphold informere sluttbrukeren om de vilkår som gjelder for leveringen, samt gi sluttbrukeren informasjon om hvilke kraftleverandører som leverer kraft i området og hvordan en sluttbruker kan skaffe seg en kraftleverandør. Dette skal meddeles skriftlig i form av et *brev* som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat. Nettselskapet skal deretter minimum hver tredje måned gi sluttbruker den informasjon som nevnes i annet punktum, i form av et påminnelsesbrev som skal utformes i henhold til mal utarbeidet av Norges vassdrags- og energidirektorat.

§ 8-1 nytt niende ledd skal lyde:

Dersom nettselskapet tilbyr felles fakturering, skal dette gjøres på like og ikke-diskriminerende vilkår.

II

Endringene trer i kraft 1. september 2016.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no